2018-084

Archeologienota Dilbeek Stichelgatstraat

Verslag van Resultaten

Bert ACKE en Maarten BRACKE

1-7-2018

Titel: Archeologienota Dilbeek Stichelgatstraat

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke en Maarten Bracke

Kaartmateriaal opgemaakt door Archeopunt gcv; Uittreksels uit CartoWeb.be met toelating van het Nationaal Geografisch Instituut C18020 - www.ngi.be

Projectcode bureauonderzoek: 2018F109

Intern projectnummer: 2018.084

Locatiegegevens: Dilbeek Stichelgatstraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 142508,54 en Y: 172486,92; X: 142643,47 en Y: 172605,36

Kadastergegevens: Dilbeek, afdeling 1, sectie B, percelen 36N, 34C, 34B, 34D, 33G (zie figuur 5)

Topografische kaart: zie figuur 3 en 4

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Kris Van Quaethem (assistent-archeoloog) en Joeri Marannes (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Zelzate, 01/07/2018

© Acke & Bracke bvba, Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING 4

1.1. WETTELIJK KADER 4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT 4
1.2.1. VRAAGSTELLING 4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN 4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE 5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE 5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK 6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN 6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING 6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN 6

2. BUREAUONDERZOEK 7

2.1. HUIDIGE TOESTAND 7
2.2. GEPLANDE WERKEN 8
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING 9
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING 9
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING 11
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING 13
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING 14
2.4. HISTORISCHE SITUERING 17
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING 24

3. SYNTHESE 26

3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON 26
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK 26
3.3. VERDER VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM 27
3.4. VERDER VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM 28
3.5. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN 29

4. SAMENVATTING 31

5. BIBLIOGRAFIE 33

6. BIJLAGES 34

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Dilbeek Stichelgatstraat (provincie Vlaams-Brabant), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en diens omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaard gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied en van de directe omgeving werd de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) geraadpleegd.[1] Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers, hoofdzakelijk archeologen. Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt[2], de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius[3], een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.[4] Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.[5]

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

[1] https://cai.onroerenderfgoed.be/

[2] http://www.geopunt.be/kaart

[3] http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/

[4] http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/

[5] http://www.ngi.be/topomapviewer/

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie werd gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast werd in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en werden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen werd afgetoetst of ten eerste verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

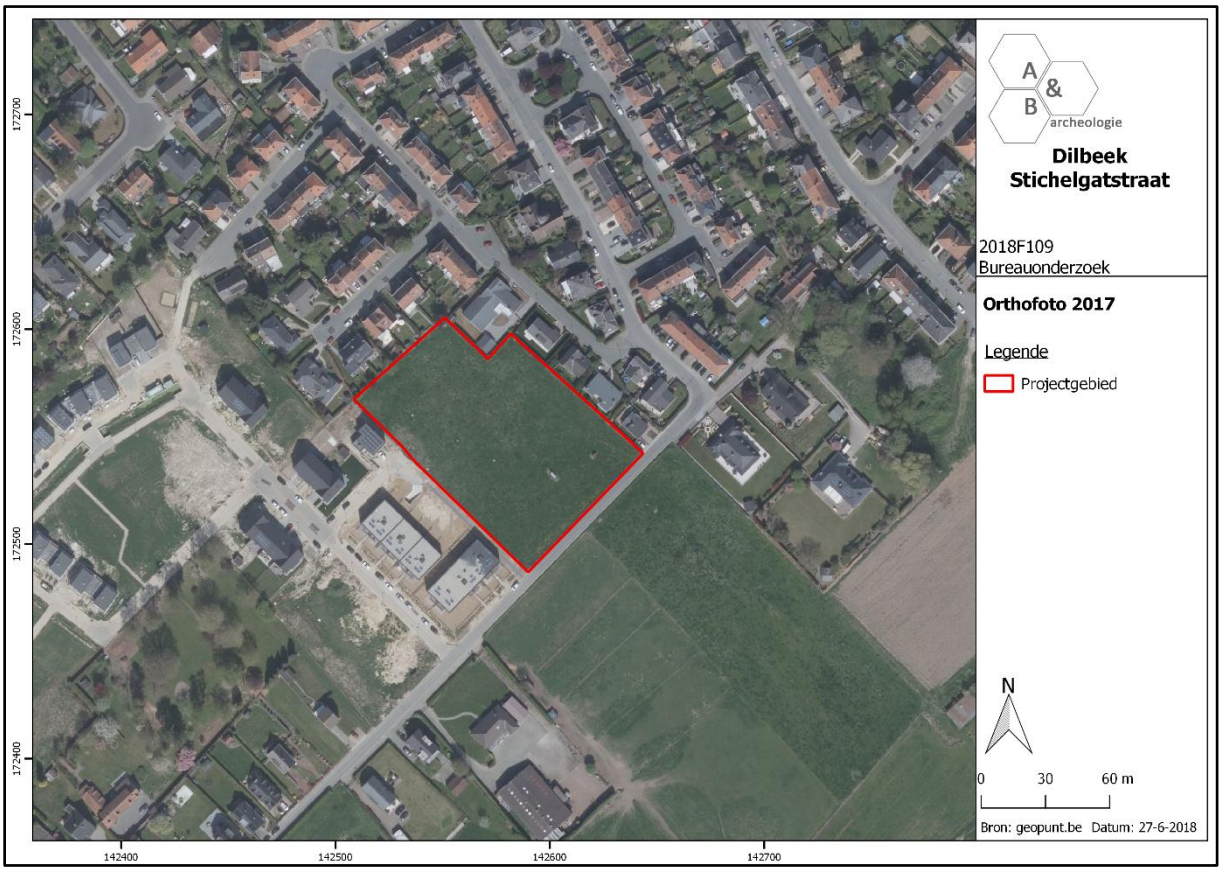
1.3.5. Selectie bronnen

De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

Het plangebied is 7941m² groot en noordwest-zuidoost georiënteerd. Het heeft een quasi rechthoekige vorm, enkel in de noordoostelijke hoek is een kleine instulping aanwezig. Het plangebied is onbebouwd en in gebruik als weiland. Er bevinden zich geen obstakels (bvb. bomen, stalletjes,…) op het terrein.

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2017 (bron: geopunt.be).

2.2. Geplande werken

Het terrein zal verkaveld worden in 15 loten. 14 loten zullen dienen voor halfopen of gesloten bebouwing, die in de noordwestelijke en noordoostelijke zone van het plangebied zullen worden gebouwd. Op lot 15, in het zuidwesten, wordt een appartementsblok opgetrokken. Centraal wordt een L-vormige wegenis aangelegd, die in het zuidoosten aansluit op de Stichelgatstraat en in het zuidwesten op een bestaande wegenis van een recente verkaveling die ten westen van het plangebied is gelegen. Langsheen het oostelijke deel van de wegenis wordt een wadi uitgegraven. Rond de woningen en het appartementsgebouw worden tuinen voorzien.

Er kan vanuit gegaan worden dat de bodem van het totale plangebied ernstig verstoord zal worden: het bouwrijp maken van de percelen, allerhande werfverkeer, het aanleggen van wegenis, nutsvoorzieningen en -leidingen en de wadi, het optrekken van de woningen en het appartementsblok, de omgevingsaanleg en het inrichten van de tuinen kent een diepe impact in de bodem en kan nefast zijn voor eventueel aanwezige archeologische sporen en sites.

Het verkavelingsplan is te vinden in bijlage, een uitsnede hieruit is hieronder weergegeven.

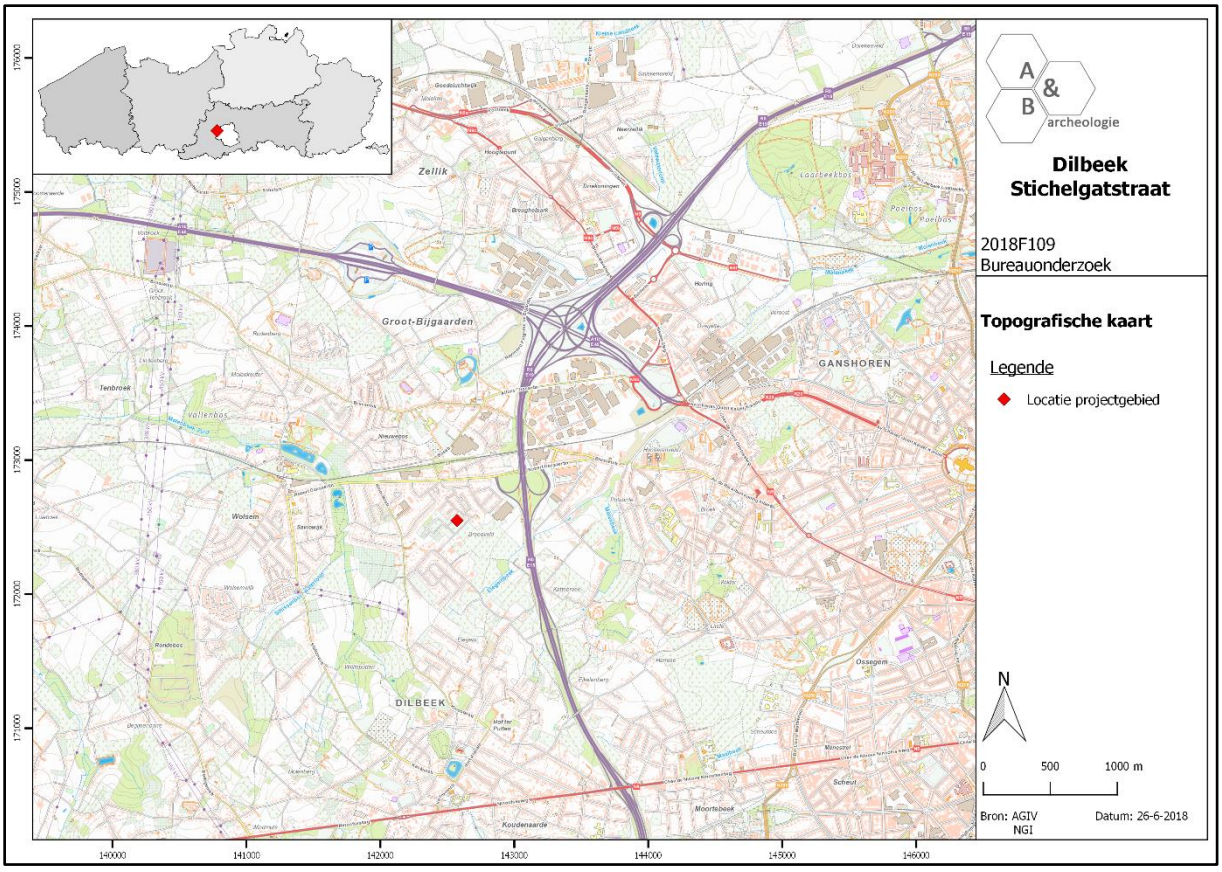

Figuur 2 Uittreksel uit het verkavelingsplan (bron: initiatiefnemer).

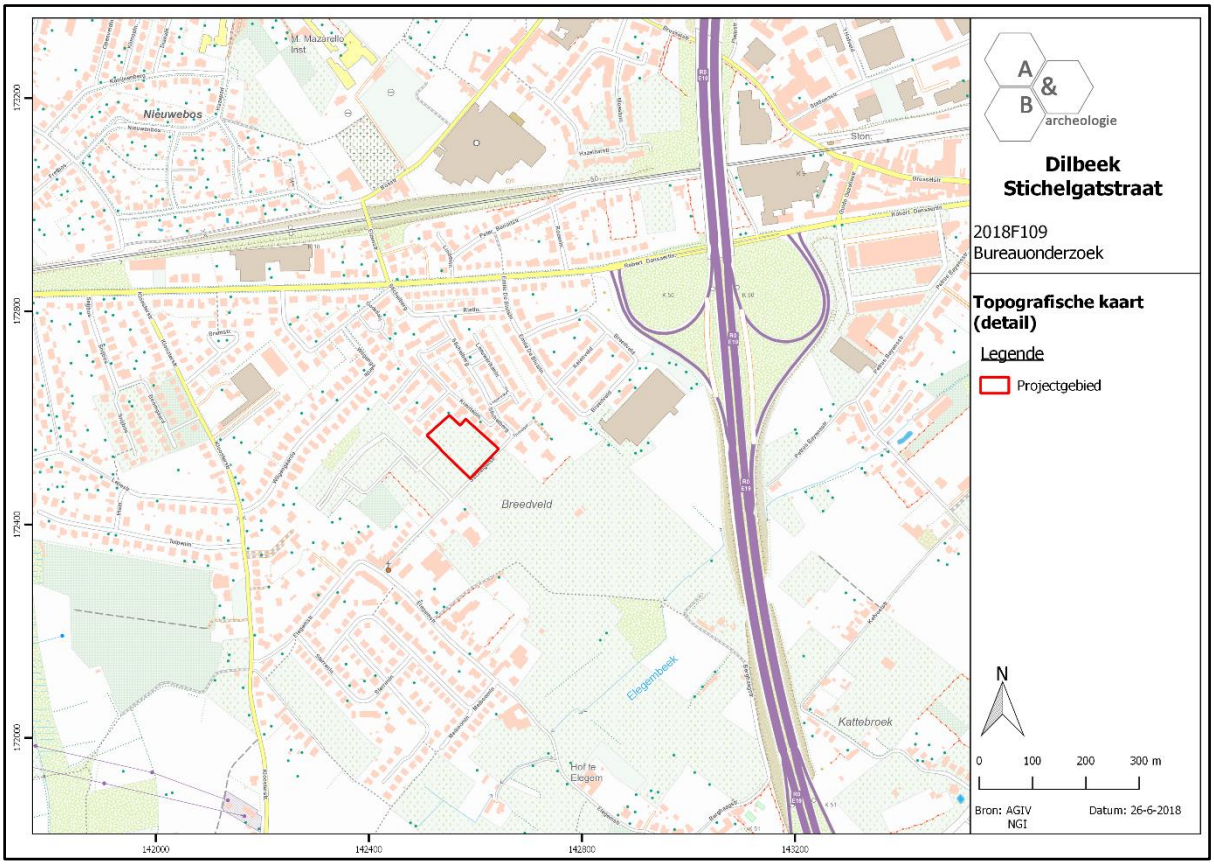
2.3. Landschappelijke ligging

2.3.1. Topografische situering

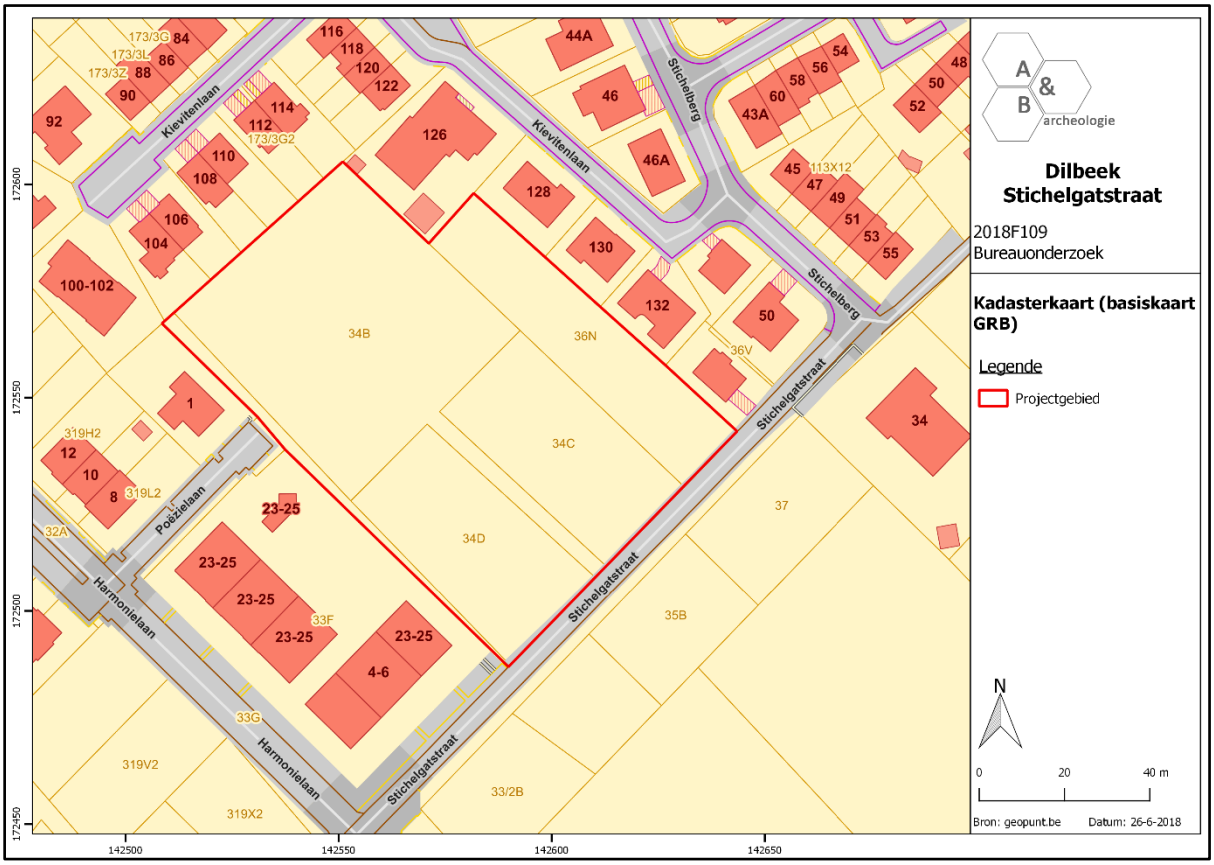
Dilbeek is gelegen het westen van de provincie Vlaams-Brabant, ten oosten grenzend aan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De fusiegemeente bestaat naast de deelgemeente Dilbeek ook nog uit de deelgemeenten Itterbeek, Schepdaal, Sint-Martens-Bodegem, Sint-Ulriks-Kapelle en Groot-Bijgaarden. Dilbeek wordt van west naar oost doorsneden door drie grote verkeersassen: de E40 in het noorden, de spoorweg Gent-Brussel ten zuiden ervan, en de Ninoofsesteenweg centraal in de gemeente. De ring rond Brussel zorgt ervoor dat het oostelijke deel van de fusiegemeente is afgesneden van de rest van de gemeente en aansluit bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het plangebied bevindt zich zo'n 2km ten noorden van de kerk van Dilbeek, op enige afstand ten zuiden van de spoorweg Gent-Brussel. Het behoort tot de noordelijke deelgemeente Groot-Bijgaarden, waarvan de parochiekerk zo'n 900m ten noorden van het plangebied is gelegen. Het terrein is onderdeel van een groter verkavelingsproject gelegen langs de noordwestzijde van de Stichelgatstraat. Aan de overzijde van de Stichelgatstraat is nog enige open ruimte aanwezig (weiland), langs alle andere zijden wordt het plangebied omsloten door huizen en tuinen van omliggende bewoning. Op de bodemgebruikskaart van 2001 staat het terrein hoofdzakelijk aangeduid als 'Weiland' (geel), met kleine stukjes als 'Akkerbouw' (wit) en 'Andere bebouwing' (rood), wat niet geheel overeenkomt met het huidige gebruik; de site is momenteel volledig in gebruik als weiland.

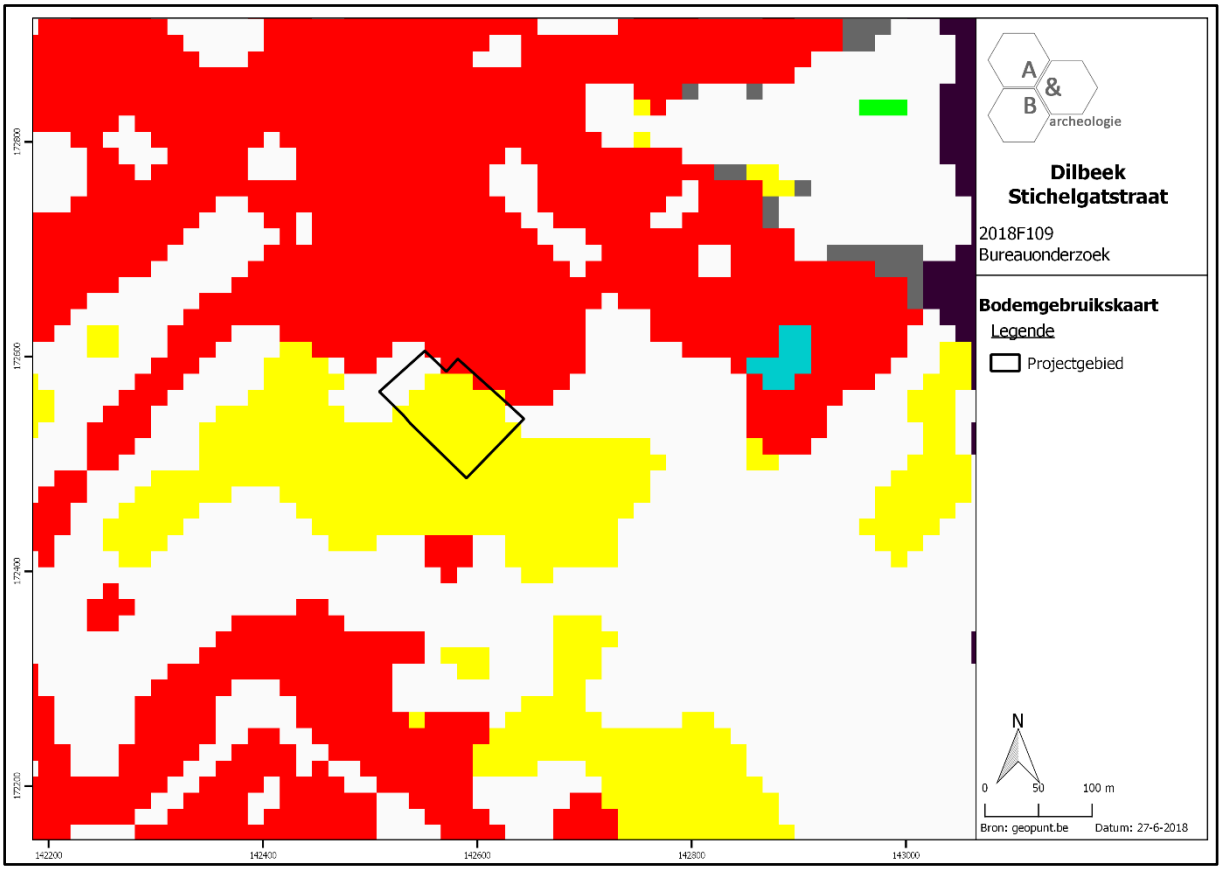
Figuur 3 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 4 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

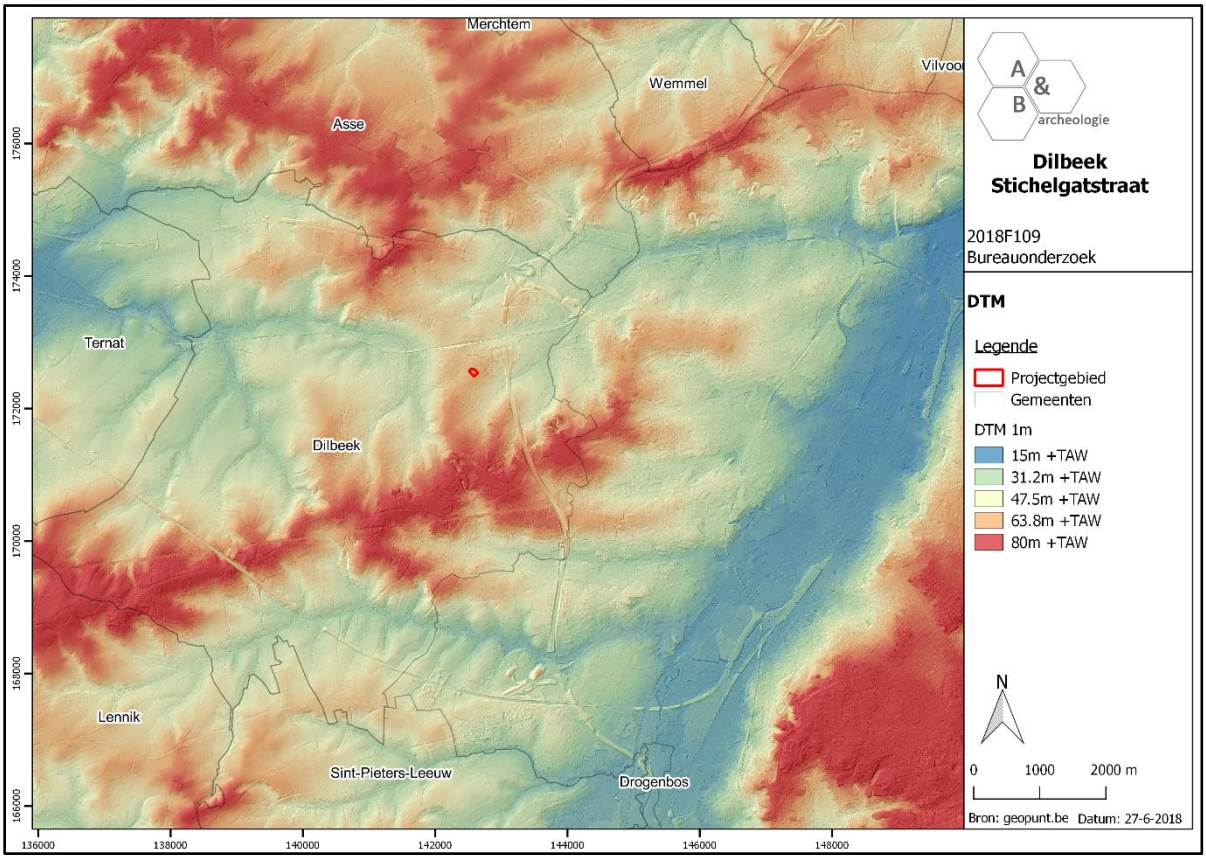
Figuur 5 Zicht op het kadasterplan met afbakening van het plangebied (bron: geopunt.be).

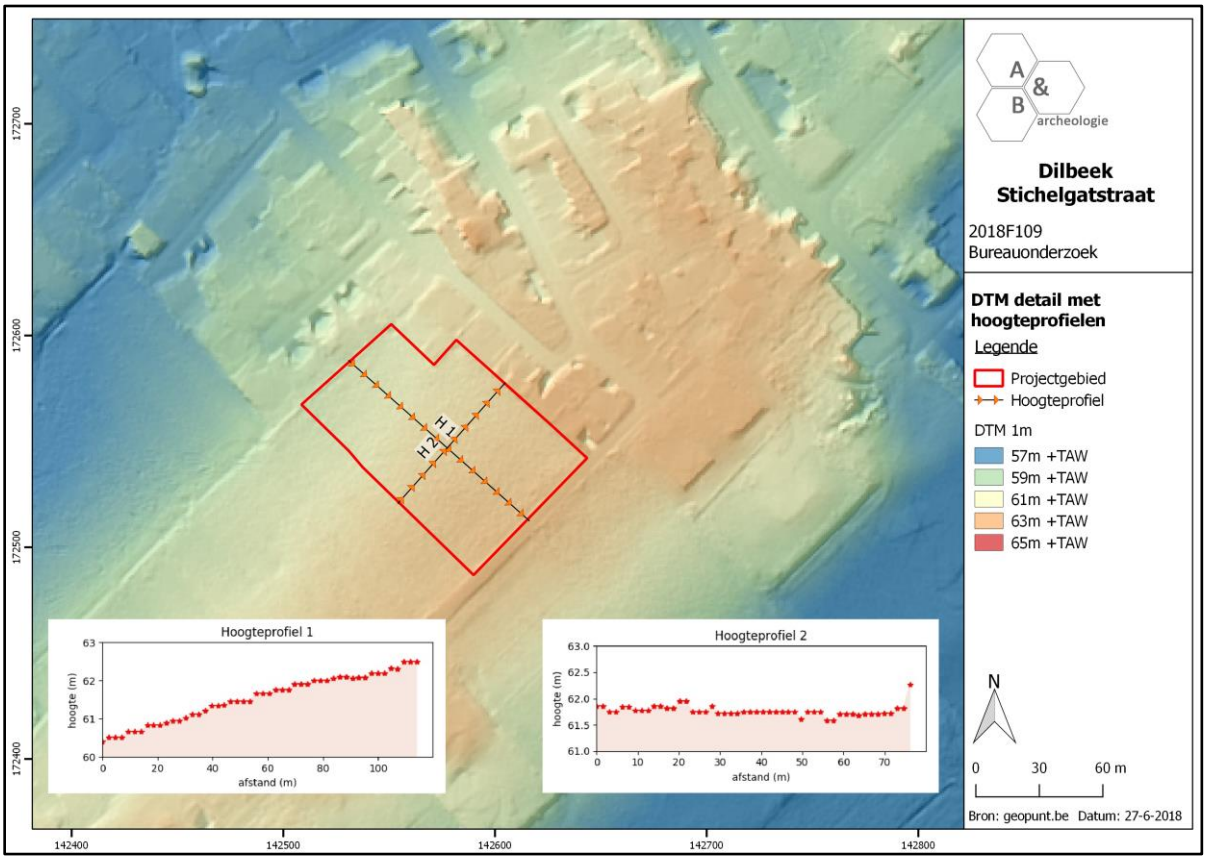
Figuur 6 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

2.3.2. Landschappelijke situering

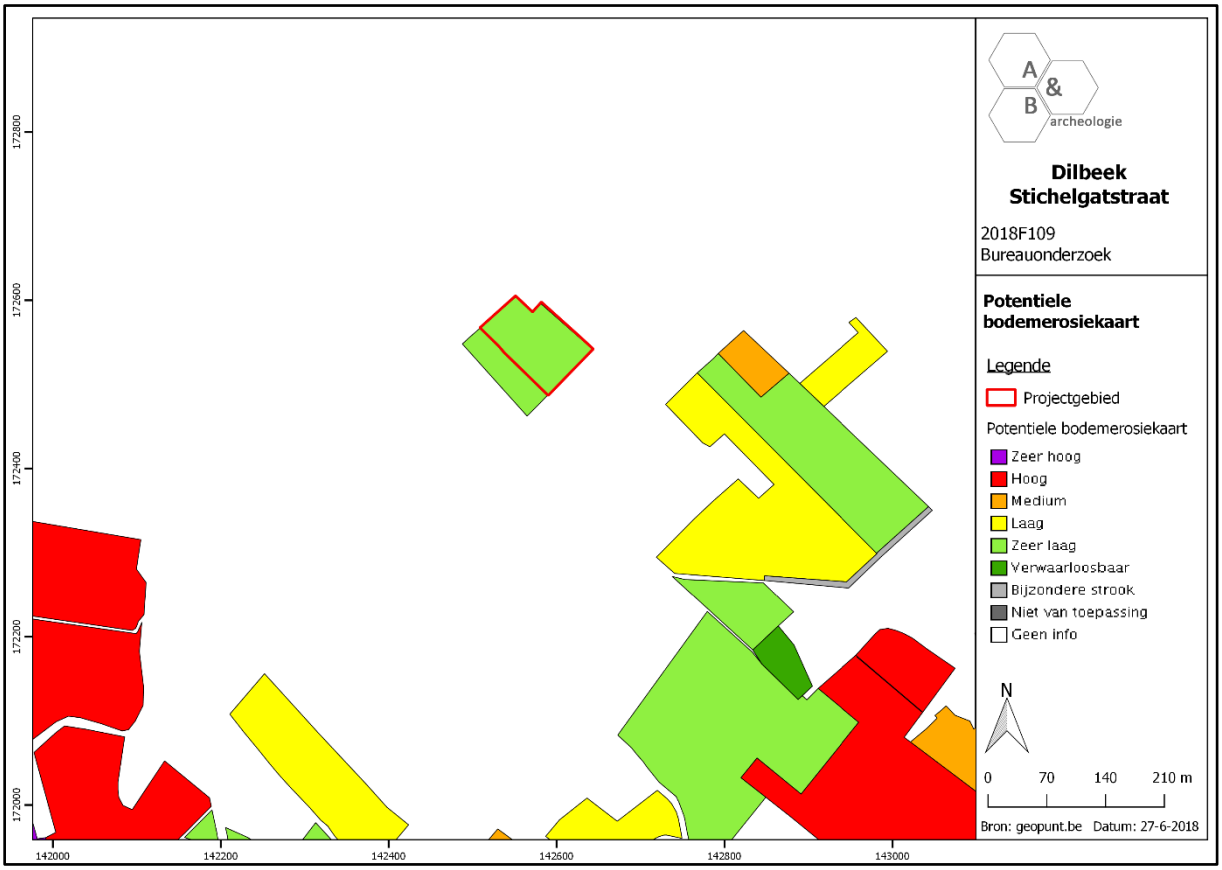
Groot-Bijgaarden kent een glooiend karakter en is gelegen tussen 2 oost-west georiënteerde hogere ruggen ten noorden (Asse) en ten zuiden (Dilbeek). Tussen deze beide ruggen is een iets lagere rug aanwezig, noord-zuid georiënteerd, die de hogere gronden min of meer met elkaar verbindt. Het plangebied is gelegen op deze noord-zuid rug en kent een geleidelijke helling van noordwest (+60,50m TAW) naar het zuidoosten (+62,50m TAW). Verder ten noordwesten en ten zuidoosten zijn de gronden duidelijk lager. Zo'n 500m ten zuidoosten loopt de Elegembeek (grens met Dilbeek) en zo'n 800m ten westen de Steenvoordbeek, maar beide waterlopen hebben geen invloed op het plangebied. De bodemerosiekaart geeft aan dat het plangebied een zeer lage erosiegraad kent.

Figuur 7 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

Figuur 8 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, meer in detail (bron: geopunt.be).

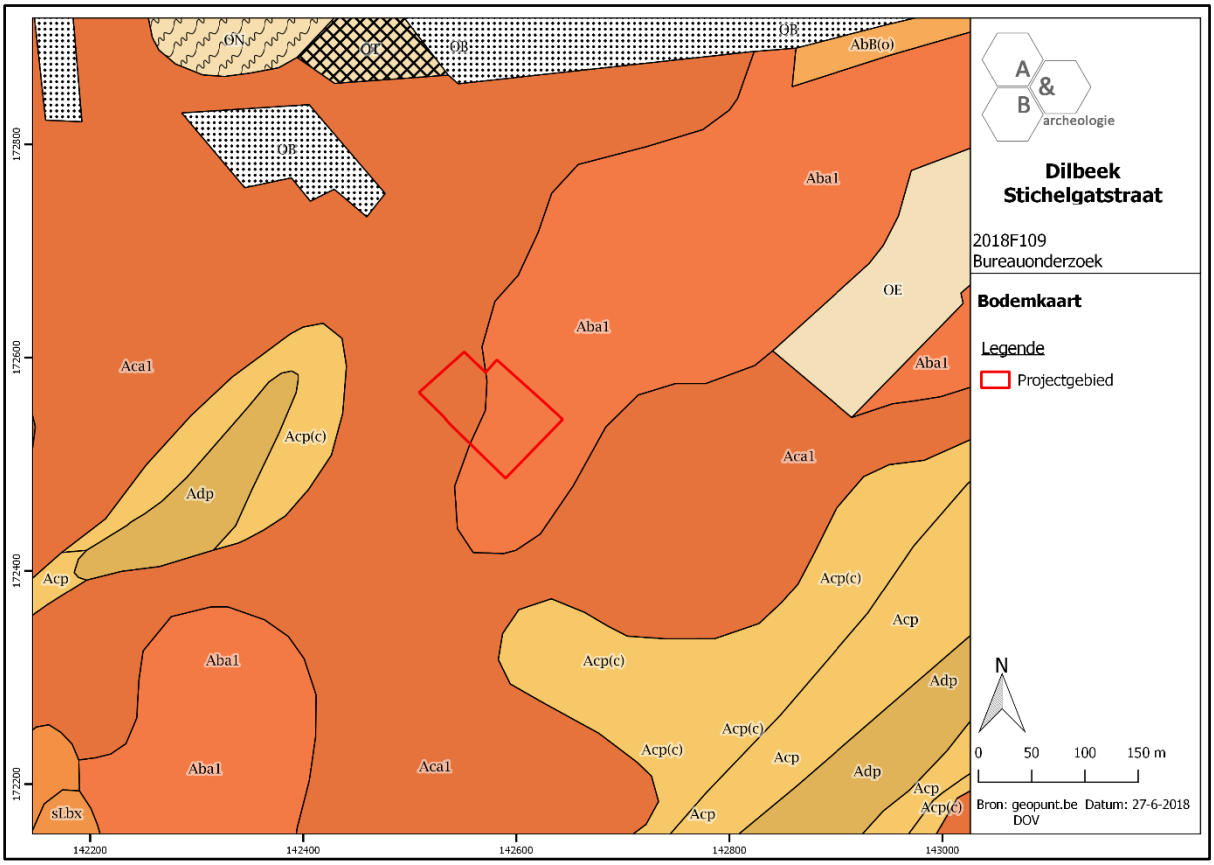

Figuur 9 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).

2.3.3. Bodemkundige situering

Op de bodemkaart worden 2 bodemsoorten gesitueerd ter hoogte van het plangebied:

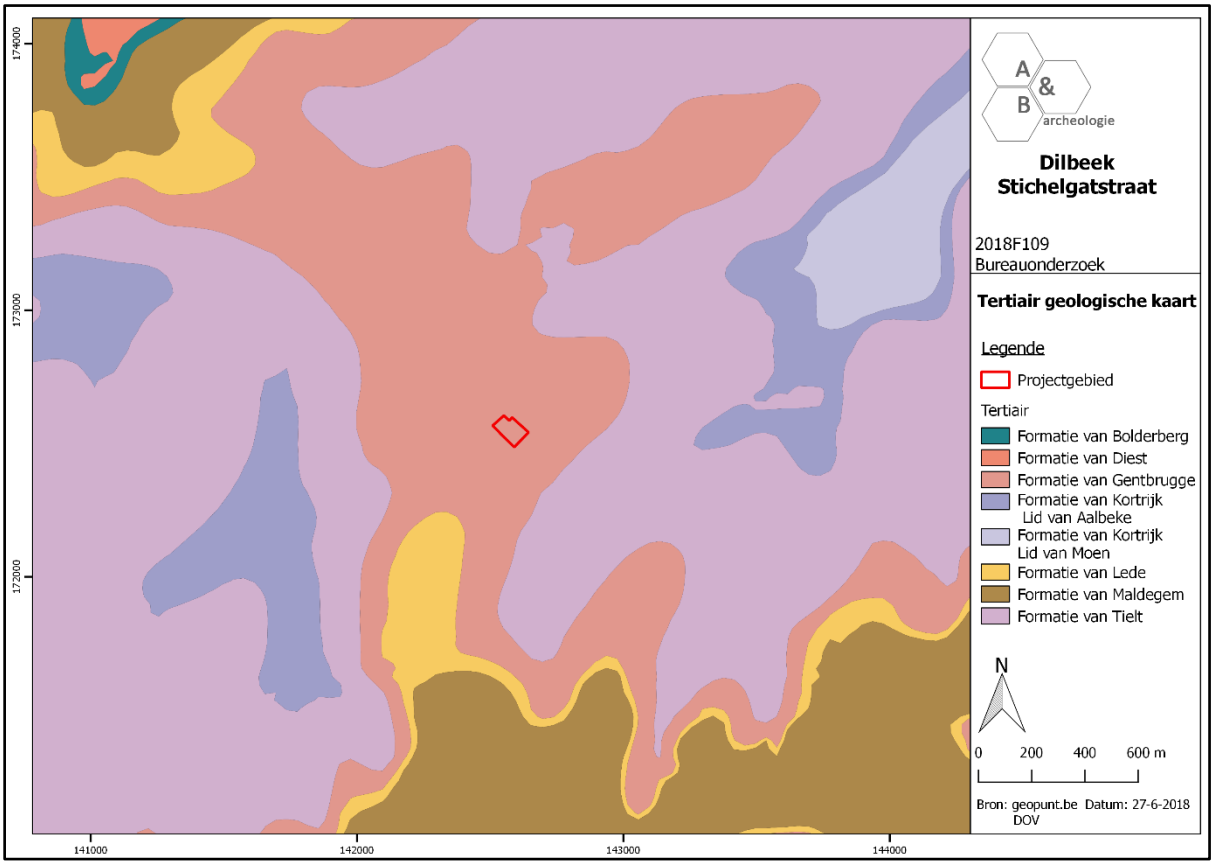
- Aca1 in het noordwestelijke deel: matig droge leembodem met textuur B horizont. Deze matig droge leemgronden vertonen een gleyhorizont op matige diepte. De Acao gronden zijn niet geërodeerd en komen voor op de brede plateaus of zwakke hellingen. De meer geërodeerde Aca1 gronden (A-horizont minder dan 40cm dik) komen voor op hellingen of in de nabijheid van Tertiaire ontsluitingen, waar zich dan ook een substraat kan manifesteren.
- Aba1 in het zuidoostelijke deel: droge leembodem met textuur B horizont. De serie Aba ontwikkeld in het Pleistocene loessdek vertoont onder de A horizont een aan klei en sesquioxiden aangerijkte textuur B horizont. Het cijfer 1 duidt er op dat de A-horizont minder dan 40cm dik ik. De bouwvoor is een donkerbruin, homogeen humushoudend leem. De Bt is bruin zwaar leem (gemiddelde 20% klei) met meestal goed ontwikkelde polyedrische structuur en kleihuidjes (coatings). Naar onder toe neemt het kleigehalte sterk af en verdwijnt de structuur geleidelijk terwijl de kleur geelbruin wordt. De bodems vertonen geen watergebrek en geen wateroverlast dank zij de gunstige drainage en het hoog waterbergend vermogen.

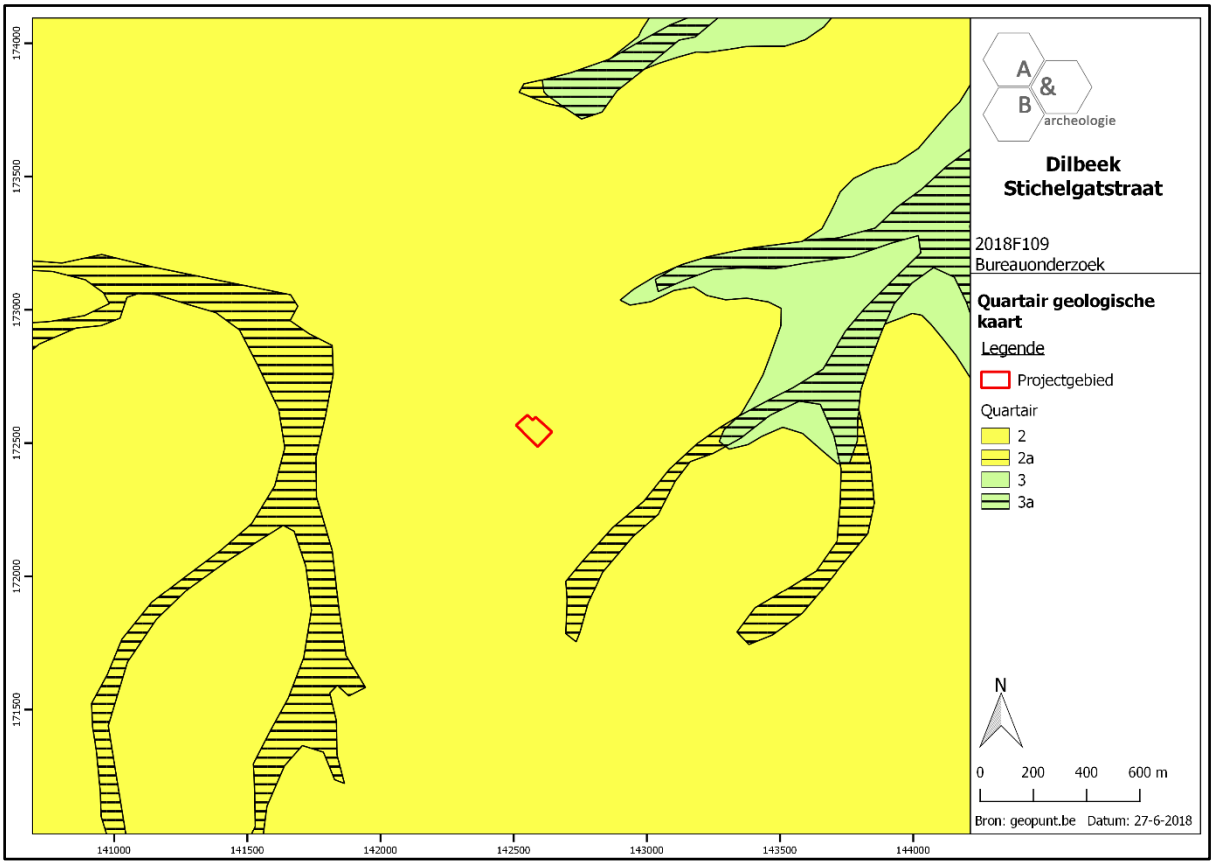
Figuur 10 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).

2.3.4. Geologische situering

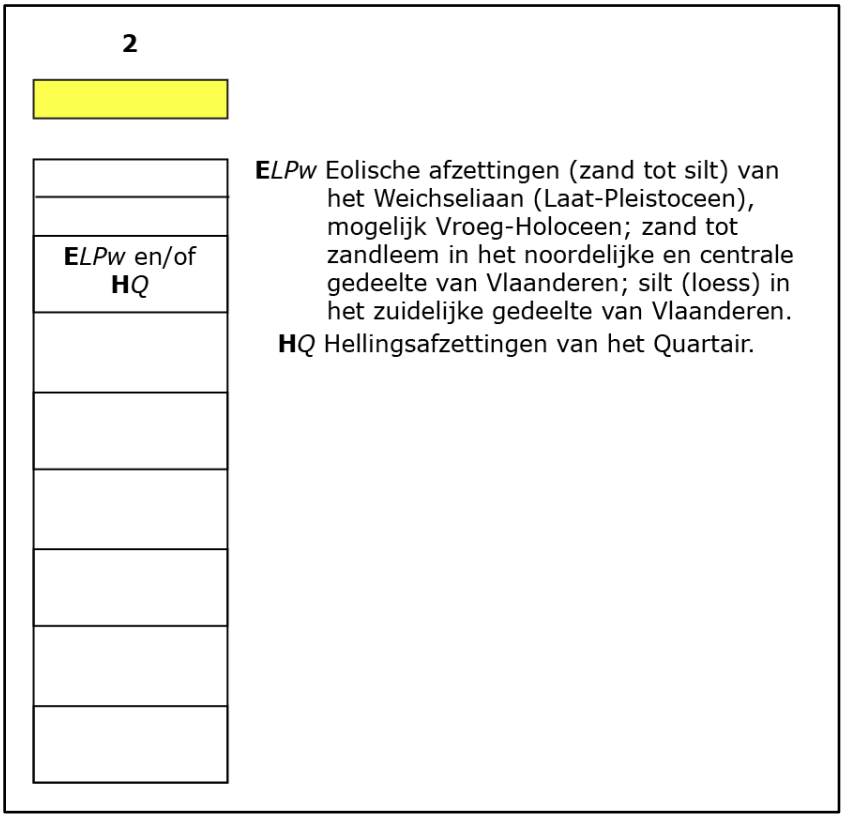
De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied bestaat uit afzettingen die toebehoren aan de Formatie van Gentbrugge: grijsgroen fijn zand, glauconiethoudend, overgaand in klei, zandhoudend tot donkergrijze klei, plaatselijk zandsteenbanken (veldsteen). De Quartaire geologische kaart geeft aan dat er ter hoogte van het plangebied geen Holocene en/of Tardiglaciale afzettingen bovenop de Pleistocene sequentie (2) voorkomen. De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

Figuur 11 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 12 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

Figuur 13 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

2.4. Historische situering[6]

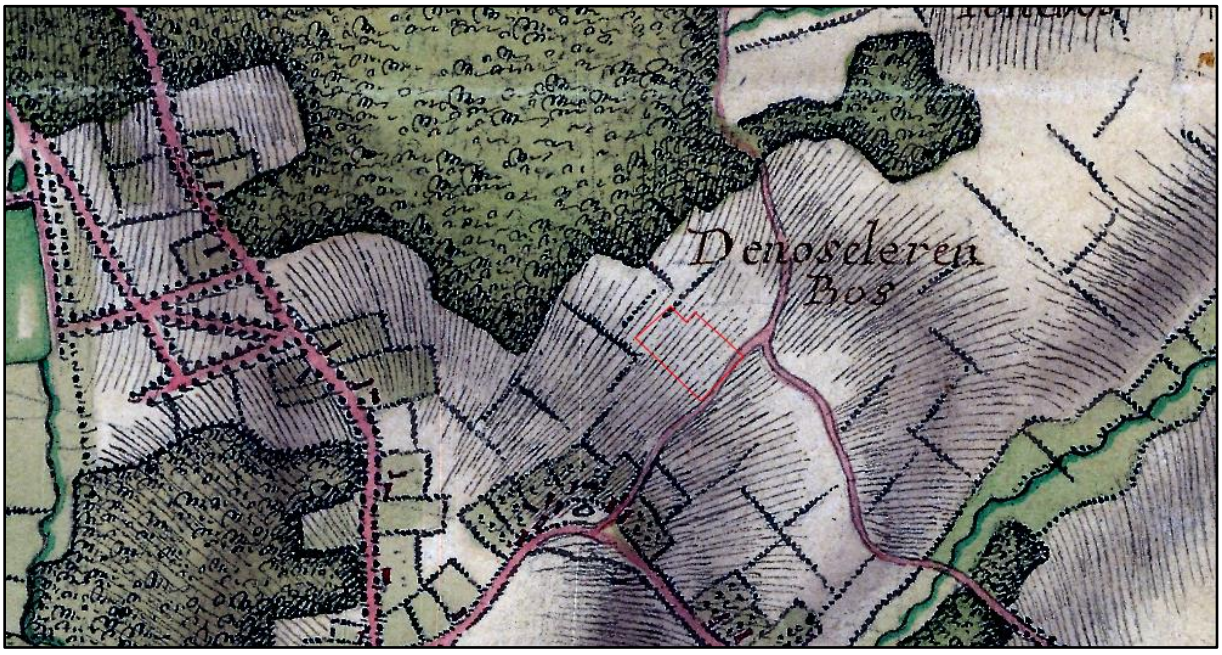
Aanvankelijk heette Groot-Bijgaarden gewoon "Bijgaarden"; pas in de 17de eeuw werd het voorvoegsel "Groot" toegevoegd om het onderscheid te kunnen maken met Klein-Bijgaarden onder Zuun (Sint-Pieters-Leeuw). De oudst gekende schrijfwijze is "Bigardis" (1110), volgens de literatuur van Germaanse oorsprong. De geschiedenis van Groot-Bijgaarden zal lang gedomineerd worden door de Sint-Wivina-abdij, een benedictinessenabdij, en door lokale heren, leenmannen van de hertogen van Brabant. De oorsprong van de bezittingen van de heren van Bijgaarden lag bij de Sint-Baafsabdij van Gent, deze bezaten goederen in Groot-Bijgaarden, Kobbegem en Zellik, en bij het waardencomplex in handen van de graven van Leuven. Over de heren van Bijgaarden is in de literatuur geen eensgezindheid over de geschiedenis van voor de 15de eeuw. De familie van Bijgaarden duikt voor het eerst op in oorkonden in de 12de eeuw en blijft vermeld tot in de eerste helft van de 14de eeuw. Arnulfus III de Bigardis (tweede helft 12de eeuw) was vermoedelijk ook de bouwer van de eerste burcht. De oudste delen van de huidige toren van het kasteel zouden dateren uit de 15de eeuw. In de 13de eeuw zullen deze heren uit het geslacht Bijgaarden ook heerlijke rechten bezitten in Sint-Ulriks-Kapelle, Bekkerzeel en Kobbegem. Het klooster van Groot-Bijgaarden dat nog afhing van de benedictijnenabdij van Affligem ontving in de 12de eeuw van de hertogen van Brabant de woeste gronden op het grensgebied van Groot-Bijgaarden, Dilbeek, Sint-Martens-Bodegem en Sint-Ulriks-Kapelle. Deze gronden werden ontgonnen door de priorij en er zullen belangrijke pachthoeven worden opgericht. Naast de eerste hoeve binnen de kloostermuren werd er op het grondgebied van Dilbeek als tweede belangrijkste pachthof het Hof te Hongersveld opgericht. Op kerkelijk gebied telt Groot-Bijgaarden vandaag drie parochies: de Sint-Egidiusparochie als dorpsparochie, de Heilige Familieparochie ten noorden ontstaan tijdens het interbellum en de Heilige Dominicus Savioparochie deels gelegen op grondgebied van Dilbeek. Volgens Verbesselt werd de Sint-Egidiusparochie opgericht in de tweede helft van de 12de eeuw uit delen van de parochies van Bekkerzeel, Zellik en Anderlecht-Dilbeek. De oprichting van de Sint-Egidiuskerk in de buurt van het kasteel van Groot-Bijgaarden werd mede gestimuleerd door de heren van Bijgaarden en de Sint-Wivia-abdij. De keuze van patroonheilige werd mogelijk bepaald door de Jeruzalemreis van Arnulf II van Bijgaarden.

Het centrum van de gemeente wordt van west naar oost doorgesneden door de Brusselstraat, die historisch al een belangrijke verbindingsweg was. De gebieden ten zuiden van de Brusselstraat waren rond 1000 nog allemaal bos. Verschillende namen bevestigen dit: Nieuwenbos, Fretbos, Vallenbergbos, Snijbos en Haeselaersbos. Deze bossen vormden ook de grens tussen Dilbeek en Groot-Bijgaarden. Ten noorden van de Brusselstraat lag de "Bijgaardse waarde", een groot drieledig akkercomplex waarvan de diverse onderdelen nog afgebakend zijn door de bestaande straten. Het dorpscentrum is gelegen tegen de Brusselstraat aan het Gemeenteplein. De Sint-Egidiuskerk, het voormalige gemeentehuis (huis Pampoel) en politiekantoor, de pastorie en het Kasteel van Groot-Bijgaarden maken hier deel van uit. Raymond Pelgrims de Bigard (1875-1955), kasteelheer van Groot-Bijgaarden, zorgde voor heel wat verwezenlijkingen in de gemeente en bepaalde het huidige uitzicht van de dorpskern.

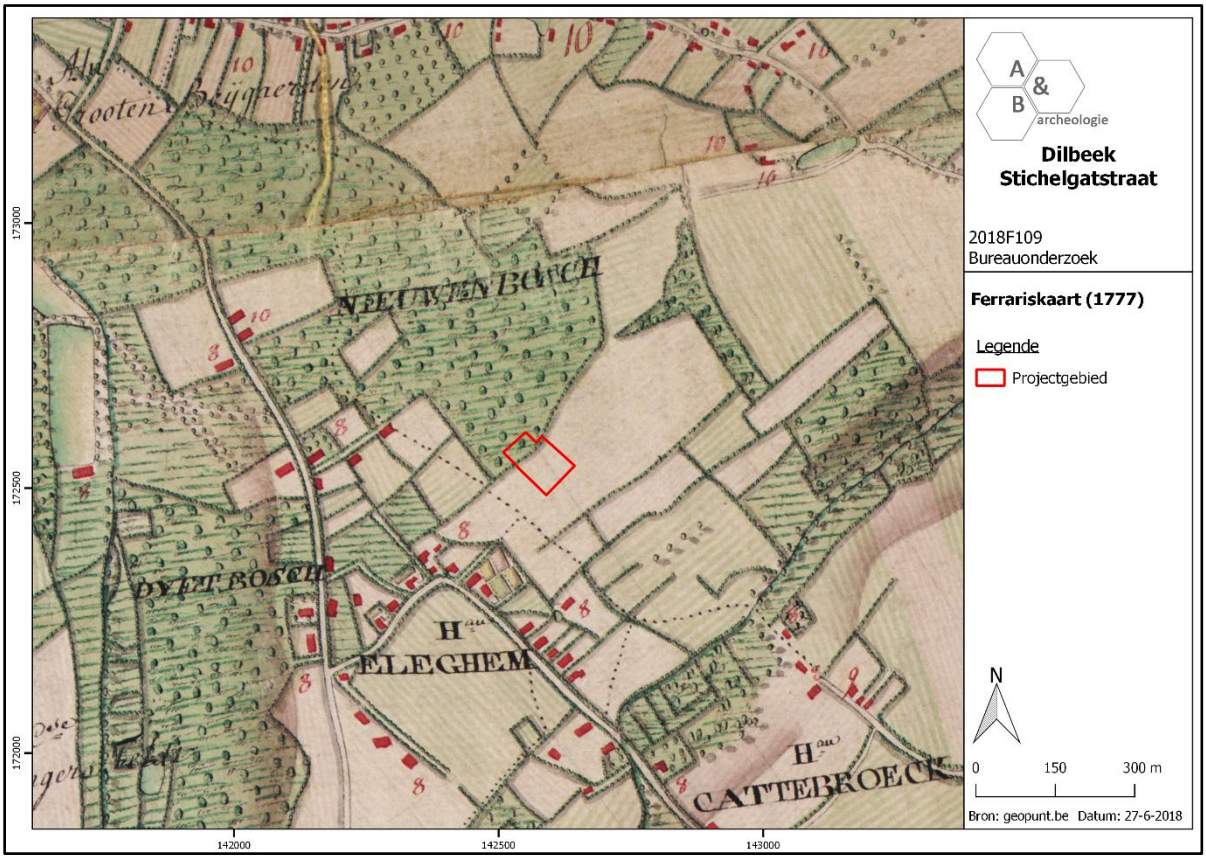
[6] Agentschap Onroerend Erfgoed 2017*: Groot-Bijgaarden* [online], https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/121397 (geraadpleegd op 26 juni 2018).

Groot-Bijgaarden was tot ver in de 20ste eeuw een zeer landelijke gemeente die zich na de Tweede Wereldoorlog verder ontwikkelde en een sterke bevolkings- en bouwtoename kende in de jaren 1950 en 1960. Zoals elders in de gemeenten van de rand rond Brussel ontstonden er verschillende nieuwe wijken die van de gemeente een meer verstedelijkte en residentiële woongemeente maakten. De eerste uitbreidingen situeerden zich langs de drukke Brusselstraat.

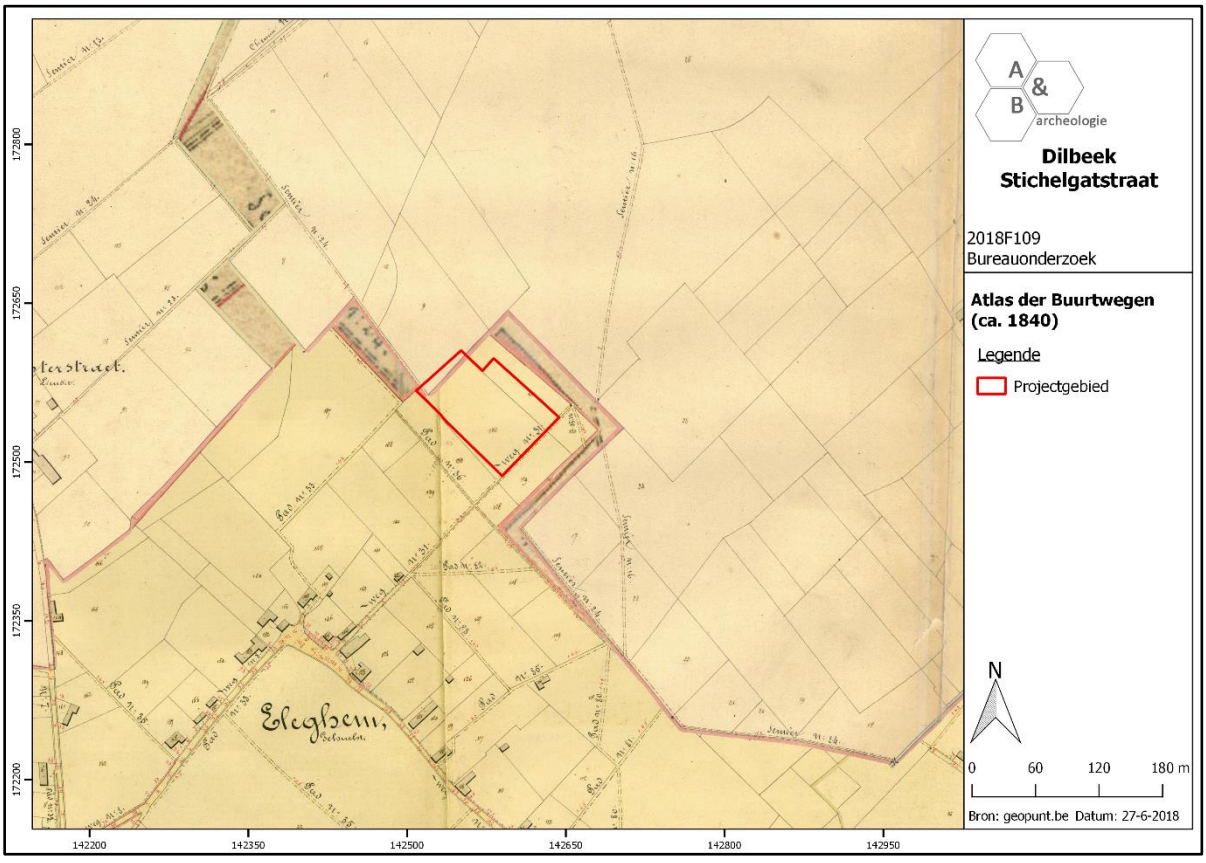
Het deels beboste, deels landelijke karakter van de gemeente is duidelijk zichtbaar op de Villaretkaart (1745-1748) en de Ferrariskaart (ca. 1777). Op de Villaretkaart is het plangebied onbebouwd en gelegen op een helling. De Stichelgatstraat is reeds aanwezig. Op de Ferrariskaart wordt het noordelijke deel van het plangebied gesitueerd ter hoogte van Nieuwenbosch, het centrale en zuidelijke deel zijn in gebruik als landbouwgrond. Ten zuidwesten is de wijk Eleghem gelegen. De loop van de Stichelgatstraat zoals aangeduid op de Villaretkaart is niet weergegeven. Op de 19de-eeuwse kaarten en op de topografische kaarten van eind 19de en het eerste kwart van de 20ste eeuw blijft het plangebied onbebouwd, de omgeving is zeer landelijk. Op deze topografische kaarten is het bos niet meer afgebeeld. De Stichelgatstraat wordt pas op de kaart van 1924 aangeduid zoals die op de Villaretkaart te zien was, en is waarschijnlijk niet meer dan een landweg. Kan hieruit afgeleid worden dat deze weg aan belang heeft verloren sinds midden 18de eeuw? Het verdere verloop van de Stichelgatstraat naar het noorden verdwijnt rond 1970; op de luchtfoto van 1971 is duidelijk te zien dat de omgeving ten noorden en oosten verkaveld wordt, er worden nieuwe wegen en huizen aangelegd, en in de daaropvolgende decennia zet deze tendens zich verder. Het plangebied zelf bleef echter steeds onbebouwd, was de laatste 30 jaar in gebruik als weide, en er lijken de laatste 270 jaar geen grootschalige verstoringen te hebben plaatsgevonden.

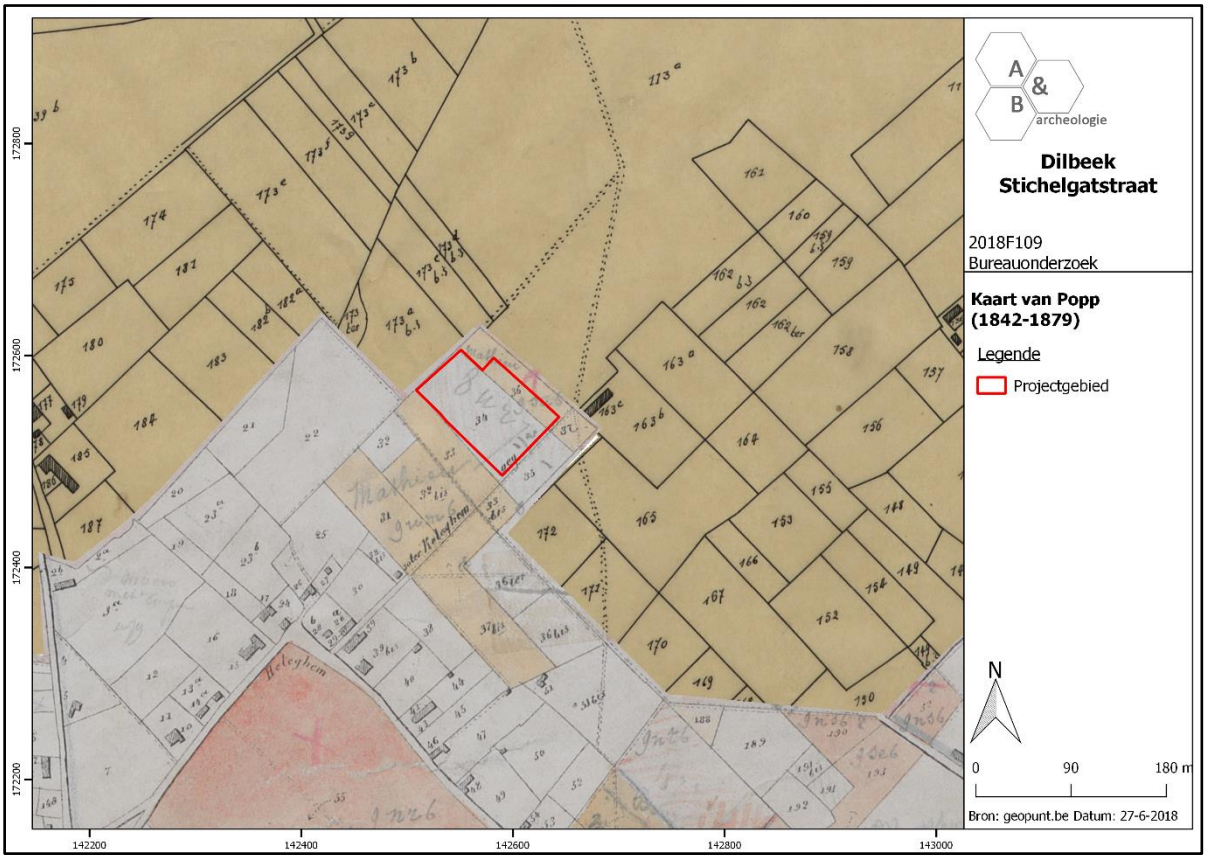
Figuur 14 Uitsnede uit de Villaretkaart (1745-1748), met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

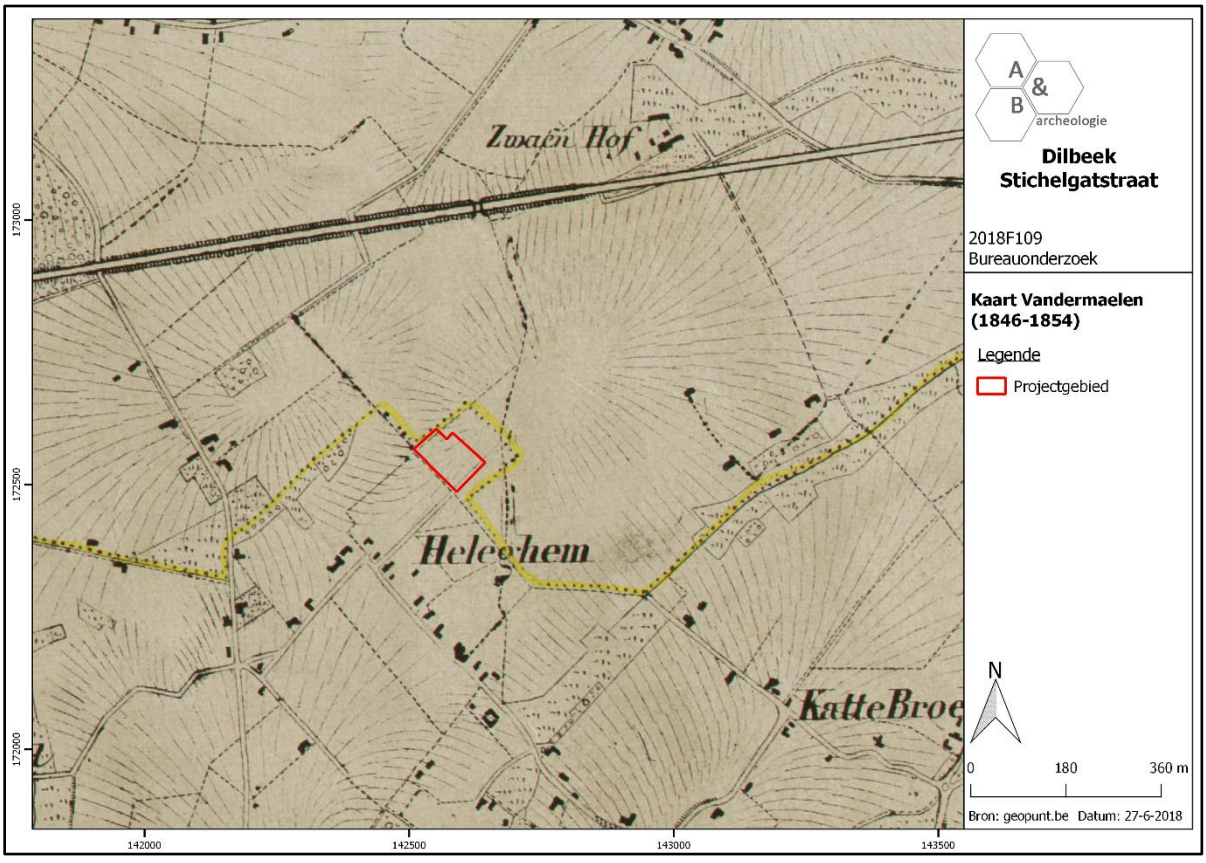
Figuur 15 Uitsnede uit de Ferrariskaart, met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

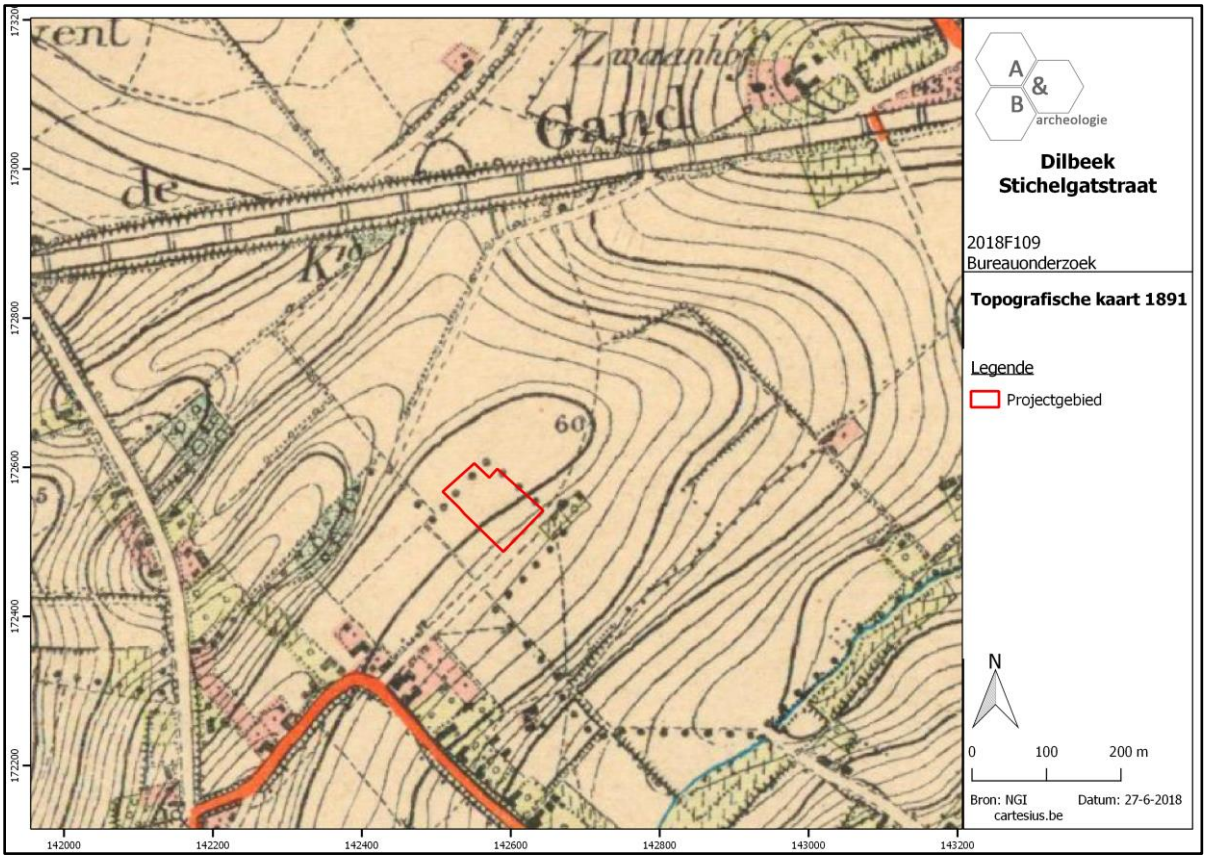
Figuur 16 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen, met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

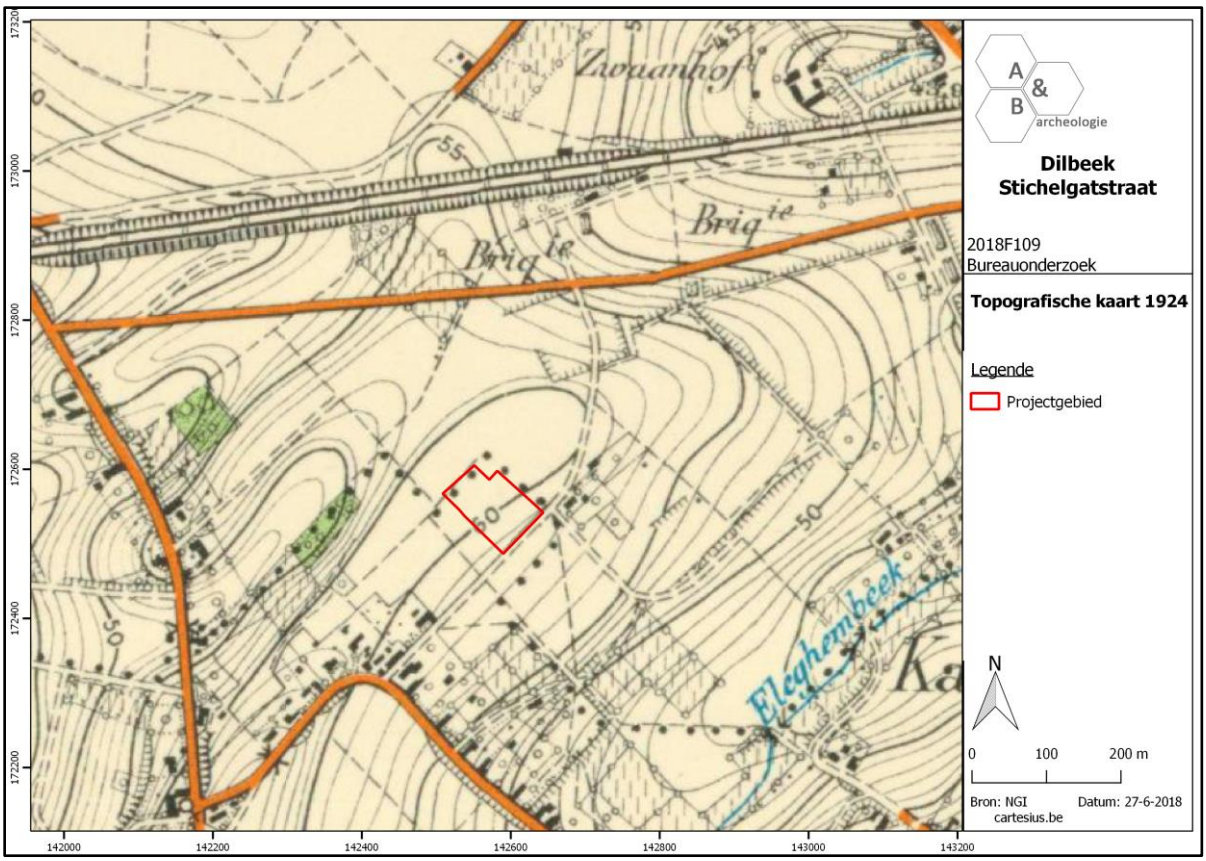
Figuur 17 Uitsnede uit de Poppkaart, met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

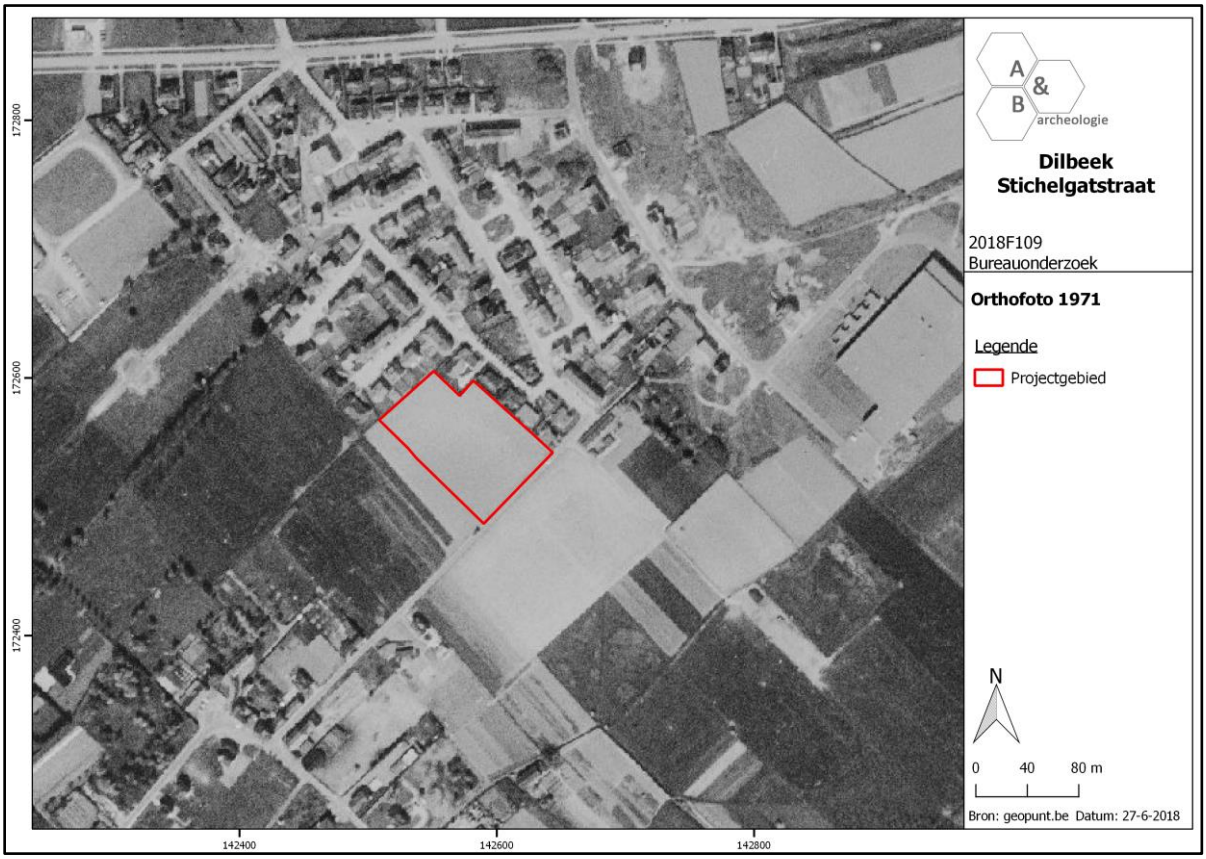
Figuur 18 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen, met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

Figuur 19 Uitsnede uit de topografische kaart van 1891, met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI).

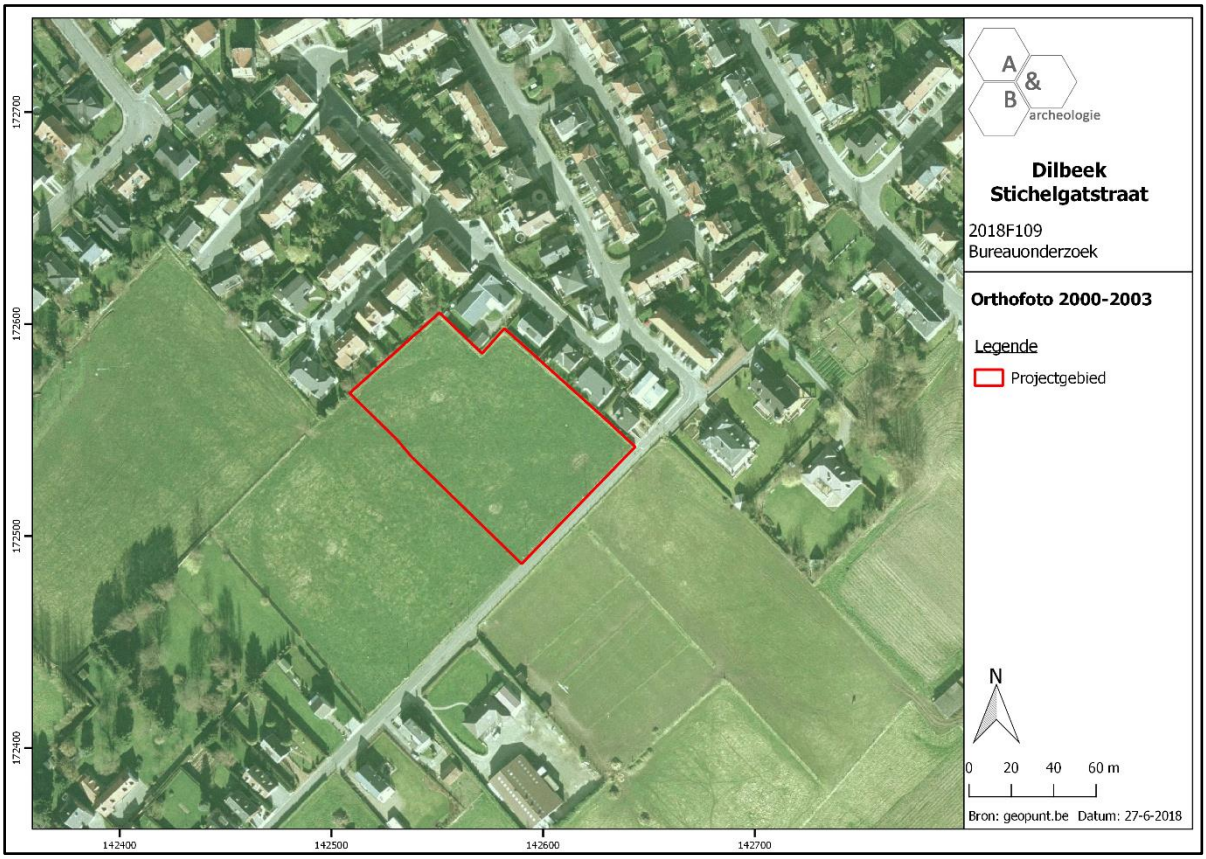
Figuur 20 Uitsnede uit de topografische kaart van 1924 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 21 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

Figuur 22 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 23 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be).

2.5. Archeologische situering

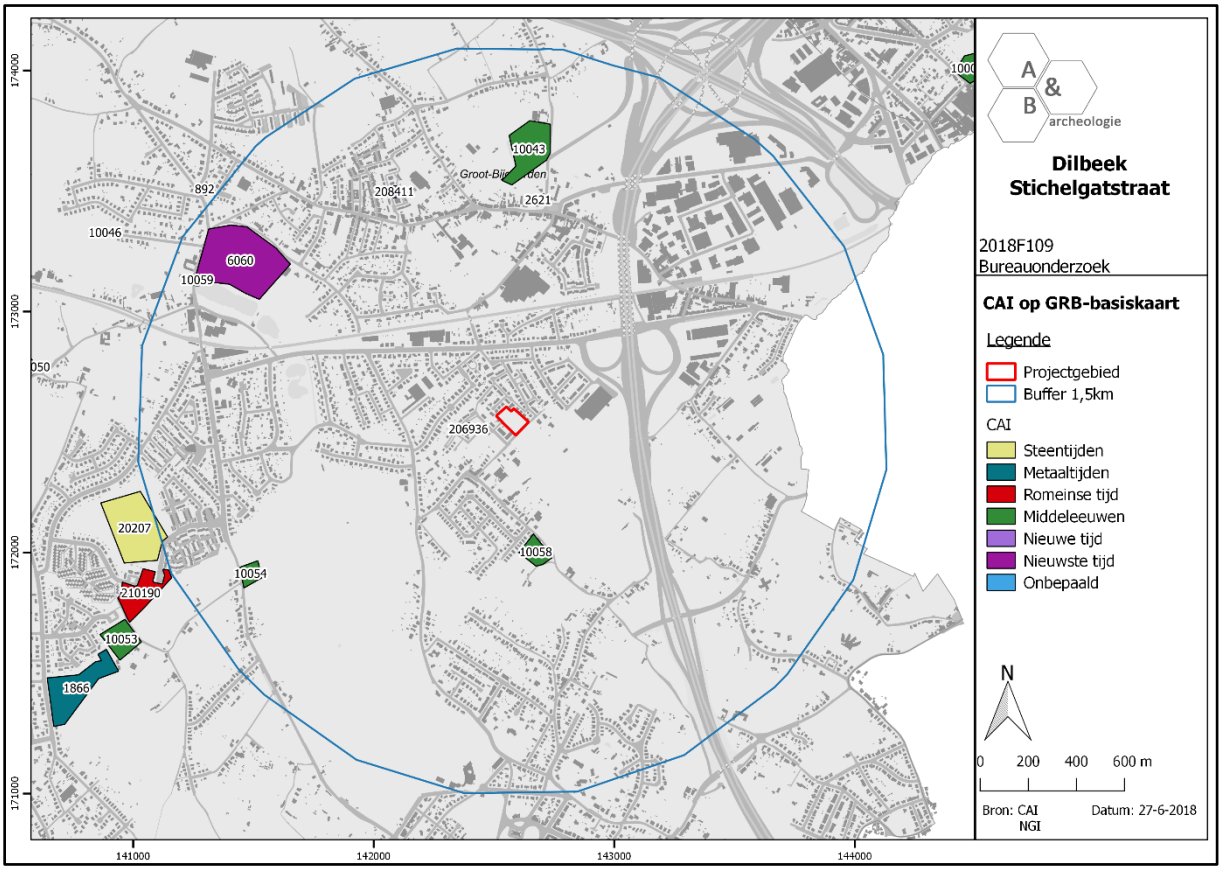
In 2014 vond er een proefsleuvenonderzoek plaats op de terreinen net ten westen van het plangebied, op de nu reeds bebouwde zone waar de huidige verkaveling bij aansluit. Deze zone is op de CAI aangeduid als Gebieden Geen Archeologie, centraal in de zone is CAI Locatie 206936 aangeduid: een losse vondst handgevormd aardewerk, gemagerd met schervengruis, uit de metaaltijden. Er werden geen sporen uit deze periode teruggevonden op het terrein, maar "mogelijk wijzen de scherven op de aanwezigheid van sporen uit de metaaltijden in de nabije omgeving. Waarschijnlijk betreft het een locatie ten zuid(west)en of ten oosten van de centrale zone." De sporen die werden aangetroffen, dateren allemaal uit de nieuwe of nieuwste tijd.[7] Vooral in de oostelijke zone - grenzend aan het huidige plangebied en met dezelfde landschappelijke en bodemkundige kenmerken als het plangebied - waren de sporen ondiep bewaard, wat er volgens de onderzoekers op wijst dat deze is aangetast door erosie. Door recente bodembewerking en erosie is het grootste deel van de oorspronkelijke B-horizont hier verdwenen en in de bouwvoor opgenomen. Gezien de erg lage sporendensiteit en de recente datering van de sporen werd geen verder onderzoek geadviseerd, en werd deze terreinen opgenomen als GGA in CAI.

Andere gekende sites binnen een straal van 1,5km rond het plangebied dateren voornamelijk uit de middeleeuwen:

- CAI Locatie 10058: het Hof van Elegem, een laatmiddeleeuwse pachthoeve van Sint-Wivina-abdij. Toponymisch gaat Elegem terug op een vroegmiddeleeuwse nederzetting.
- CAI Locatie 10043: het kasteel van de heren van Bijgaarden en een donjon. De donjon bestaat uit 5 niveaus, dateert uit de late middeleeuwen en is gebouwd op een lichte verhevenheid. Het kasteel is 17de-eeuws.
- CAI Locatie 10054: een laatmiddeleeuwse hoeve die toebehoorde aan de Sint-Wivina-abdij.
- CAI Locatie 10059: in 1960 afgebroken laatmiddeleeuwse watermolen, die binnen de omheining van de Sint-Wivina-abdij lag.
- CAI Locatie 6060: Sint-Wivina-abdij, daterend uit de volle middeleeuwen. Resten van de abdijkerk en het kloosterpand werden opgegraven in 1947-1948. Proefsleuvenonderzoek in 2013 bracht enkel sporen uit de nieuwe en nieuwste tijd aan het licht: grotendeels muurfragmenten en antropogene ophogingslagen die te relateren zijn aan de afbraak en de heropbouw van het klooster doorheen de eeuwen.

Recent werden zo'n 1,6km ten westen van het plangebied enkele interessante Romeinse sites ontdekt bij archeologische prospecties en opgravingen: het vroeg- tot midden-Romeinse villadomein van Dilbeek-Wolsemveld (CAI Locatie 20207, 5ha groot, omgracht, met funderingen van 4 stenen gebouwen, een badgebouw, wasbekkens, 12 houten gebouwen, 2 brandrestengraven) en ten zuiden ervan een site met minstens 3 brandrestengraven (CAI Locatie 210190). Deze vondsten tonen aan dat de regio in de Romeinse periode al volop ontwikkeld werd.

[7] REYNS & CLEDA, 2014.

Figuur 24 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van het bureauonderzoek kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Het plangebied is gelegen in een van oorsprong landelijke omgeving, die pas in de loop van de tweede helft van de 20ste eeuw ontwikkeld en bebouwd geraakte. Het terrein zelf bleef echter sinds ca. 1745 onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond, mogelijk was een noordelijke strook bebost in de 18de eeuw. De laatste 30 jaar was het in gebruik als weiland. De Stichelgatstraat gaat minstens terug tot midden 18de eeuw.

- Het terrein is gelegen op een hogere microrug tussen lagere gronden ten noordwesten en ten zuidoosten, en kent een geleidelijke helling naar het zuidoosten. Het kent volgens de bodemkaart een (matig) droge leembodem met textuur B horizont. Recent proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op gronden net ten westen van het plangebied, met eenzelfde landschappelijke en bodemkundige kenmerken, toonde aan dat door recente bodembewerking en erosie het grootste deel van de oorspronkelijke B-horizont verdwenen is en in de bouwvoor is opgenomen. Het archeologische niveau bevond zich hierdoor ondiep onder het maaiveld.

- Het sleuvenonderzoek uitgevoerd op de terreinen ten westen leverde een zeer lage densiteit aan sporen op, met een recente datering. Wel werden enkele aardewerkscherven uit de metaaltijden aangetroffen als losse vondst, wat de onderzoekers deed besluiten dat deze mogelijk wijzen op de aanwezigheid van sporen uit de metaaltijden in de nabije omgeving. Waarschijnlijk betreft het een locatie ten zuid(west)en of ten oosten van de centrale zone. Er vond in de directe omgeving geen andere relevant archeologisch onderzoek plaats; de andere gekende sites zijn middeleeuws van oorsprong en duiden bvb. op nog bestaande hoeves, een kasteel en een abdij. In de ruime omgeving werden recent echter een Romeins villadomein en enkele brandrestengraven opgegraven, die duiden op het belang van de regio in de Romeinse periode.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

Het terrein zal verkaveld worden in 15 loten. 14 loten zullen dienen voor halfopen of gesloten bebouwing, die in de noordwestelijke en noordoostelijke zone van het plangebied zullen worden gebouwd. Op lot 15, in het zuidwesten, wordt een appartementsblok opgetrokken. Centraal wordt een L-vormige wegenis aangelegd, die in het zuidoosten aansluit op de Stichelgatstraat en in het zuidwesten op een bestaande wegenis van een recente verkaveling die ten westen van het plangebied is gelegen. Langsheen het oostelijke deel van de wegenis wordt een wadi uitgegraven. Rond de woningen en het appartementsgebouw worden tuinen voorzien. Er kan vanuit gegaan worden dat de bodem van het totale plangebied ernstig verstoord zal worden: het bouwrijp maken van de percelen, allerhande werfverkeer, het aanleggen van wegenis, nutsvoorzieningen en -leidingen en de wadi, het optrekken van de woningen en het appartementsblok, de omgevingsaanleg

en het inrichten van de tuinen kent een diepe impact in de bodem en kan nefast zijn voor eventueel aanwezige archeologische sporen en sites.

Het plangebied kent een bepaalde archeologische verwachting, niet laag maar ook niet zeer hoog: hoewel de hogere ligging, op droge gronden, ten opzichte van de lagere omgeving aantrekkelijk kan geweest zijn voor menselijke aanwezigheid, heeft het onderzoek op de aangrenzende percelen ten westen geen relevante archeologische sporen opgeleverd. Enkele scherven uit de metaaltijden duiden er evenwel op dat er mogelijk bewoning uit die periode in de nabijheid te verwachten is. Door het proefsleuvenonderzoek ten westen kon ook een beeld verkregen worden op de bodemopbouw. Hieruit bleek dat de bodem niet meer intact was en onderhevig is geweest aan erosie en bodembewerking, waardoor het archeologisch niveau ondiep onder het maaiveld was gelegen. Steentijdsites zijn door deze verstoorde bodemopbouw niet meer te verwachten. Gelet op de gelijkaardige bodemkundige kenmerken van het plangebied, zal het archeologisch niveau zich ook hier ondiep bevinden en zeker verstoord worden door de geplande werken. Gelet op het zo goed als ontbreken van gravend archeologisch onderzoek in de landelijke regio tussen de kernen van Groot-Bijgaarden en Dilbeek en de verhoogde kans op het aantreffen van een site met grondsporen uit de metaaltijden (die op heden nog niet zijn vastgesteld in de omgeving), zal een verder vooronderzoek zeker resulteren in kenniswinst. De gegevens verkregen bij het recent uitgevoerde proefsleuven-onderzoek ten westen zullen hierdoor kunnen aangevuld worden. De kosten-baten analyse zal bijgevolg positief uitvallen. Er dient dus verder vooronderzoek te gebeuren. Dit verder vooronderzoek dient te gebeuren in uitgesteld traject, aangezien de gronden pas worden verkaveld onder opschortende voorwaarde van het verkrijgen van een vergunning.

Bij de afweging voor een verder vooronderzoek worden alle gegevens van de bureaustudie geëvalueerd om zodoende een uitspraak te kunnen doen. In eerste instantie wordt gekeken naar de methodes met geen of het minste impact in de bodem. Deze onderzoeken vallen onder de noemer ‘verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem’ (landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek en veldkartering/metaaldetectie). Indien uit deze onderzoeken de afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd kan worden, dient men verder over te gaan tot een ‘vooronderzoek met ingreep in de bodem’ (verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en proefputten). In het geval een archeologische site aanwezig is, dient men eerst te proberen deze *in situ* te behouden. Indien dit niet mogelijk is, is een verdere opgraving noodzakelijk.

3.3. Verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

- Landschappelijk bodemonderzoek

Dit type onderzoek heeft tot doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door middel van boringen of profielputten. Met deze methode kan met een minimale impact in de bodem toch heel wat informatie verkregen worden. De methode wordt binnen de archeologie vooral aangewend om het bodemkundig potentieel na te gaan voor de aanwezigheid van goed bewaarde steentijdsites.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet noodzakelijk om uit te voeren. Er zijn reeds recente bodemgegevens beschikbaar van de terreinen net ten westen van het plangebied, die dezelfde

bodemkundige kenmerken hebben, en hieruit kon vastgesteld worden dat de bodem niet meer intact was en onderhevig is geweest aan erosie en bodembewerking, waardoor het archeologisch niveau ondiep onder het maaiveld was gelegen. Steentijdsites zijn door deze verstoorde bodemopbouw niet meer te verwachten. Deze situatie zal ook gelden voor het plangebied.

- Geofysisch onderzoek

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Ook kent deze methode haar nut bij het opsporen van explosieven. Onder dit type onderzoek vallen verschillende opsporingstechnieken: magnetometrie, weerstandsmetingen, grondradar enz.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing genomen worden.

- Veldkartering en metaaldetectie

Bij een veldkartering of oppervlakteprospectie wordt een visuele inspectie gedaan van het terreinoppervlak voor de aanwezigheid van archeologisch vondstmateriaal, zoals aardewerk of silexartefacten. Metaaldetectie betreft het opsporen van metalen voorwerpen door middel van een metaaldetector. De toplaag, ca. 20cm diep, wordt hierbij afgezocht door middel van parallelle looplijnen met of zonder een bepaalde tussenafstand.

Aangezien het terrein in gebruik is als weiland, is het niet mogelijk om een veldkartering uit te voeren op het terrein. Een aparte metaaldetectiecampagne is niet zinvol; wel dient tijdens het proefsleuvenonderzoek (zie verder) een metaaldetector ingezet worden ter controle van de aangelegde sleuven en de grondhopen.

3.4. Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem

- Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel om archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Via de boringen kunnen begraven niveaus teruggevonden worden waarin zich bv. *in situ* steentijdartefacten kunnen bevinden. De boringen worden volgens een bepaald grid met optimale spreiding opgesteld.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren. Er zijn reeds recente bodemgegevens beschikbaar van de terreinen net ten westen van het plangebied, die dezelfde bodemkundige kenmerken hebben, en hieruit kon vastgesteld worden dat de bodem niet meer intact was en onderhevig is geweest aan erosie en bodembewerking, waardoor het archeologisch niveau ondiep onder het maaiveld was gelegen. Steentijdsites zijn door deze verstoorde bodemopbouw niet meer te verwachten. Deze situatie zal ook gelden voor het plangebied.

- Proefsleuven en proefputten

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.

Gezien de aard van de site, de geplande werken en het archeologisch verwachtingspatroon is een verder vooronderzoek in de vorm van proefsleuven noodzakelijk. Het sleuvenplan, de richtlijnen en onderzoeksvragen worden voorgesteld in het Programma van Maatregelen.

3.5. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Het plangebied is gelegen in een van oorsprong landelijke omgeving, die pas in de loop van de tweede helft van de 20ste eeuw ontwikkeld en bebouwd geraakte. Het terrein zelf bleef echter sinds ca. 1745 onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond, mogelijk was een noordelijke strook bebost in de 18de eeuw. De laatste 30 jaar was het in gebruik als weiland. De Stichelgatstraat gaat minstens terug tot midden 18de eeuw. Het sleuvenonderzoek uitgevoerd op de terreinen ten westen leverde een zeer lage densiteit aan sporen op, met een recente datering. Wel werden enkele aardewerkscherven uit de metaaltijden aangetroffen als losse vondst, wat de onderzoekers deed besluiten dat deze mogelijk wijzen op de aanwezigheid van sporen uit de metaaltijden in de nabije omgeving. Waarschijnlijk betreft het een locatie ten zuid(west)en of ten oosten van de centrale zone..

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Recent proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op gronden net ten westen van het plangebied, met eenzelfde landschappelijke en bodemkundige kenmerken, toonde aan dat door recente bodembewerking en erosie het grootste deel van de oorspronkelijke B-horizont verdwenen is en in de bouwvoor is opgenomen. Het archeologische niveau bevond zich hierdoor ondiep onder het maaiveld. Deze situatie zal ook gelden voor het plangebied.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Zie hierboven.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

Het terrein zal verkaveld worden in 15 loten. Er kan vanuit gegaan worden dat de bodem van het totale plangebied ernstig verstoord zal worden: het bouwrijp maken van de percelen, allerhande werfverkeer, het aanleggen van wegenis, nutsvoorzieningen en -leidingen en de wadi, het optrekken

van de woningen en het appartementsblok, de omgevingsaanleg en het inrichten van de tuinen kent een diepe impact in de bodem en kan nefast zijn voor eventueel aanwezige archeologische sporen en sites.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan niet vastgesteld worden op basis van het bureauonderzoek. De kans op het aantreffen van archeologische sporen is echter niet onbestaande.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

Er dient een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden over het volledige plangebied. Dit onderzoek bestaat uit het aanleggen van parallelle sleuven. De sleuven hebben als doel om het archeologisch potentieel van het terrein in kaart te brengen. Zijn er archeologische sporen aanwezig? Behoren deze tot één of meerdere periodes? Daarnaast is het ook belangrijk om de verstoringsgraad in kaart te brengen. Zijn de sporen goed bewaard? Kunnen er verstoringszones afgebakend worden? Afsluitend is het belangrijk om alle gegevens samen te beschouwen om zodoende een uitspraak te kunnen doen over het potentieel van het terrein. Hierbij wordt afgewogen of verder onderzoek nodig is in de vorm van een opgraving, over een deel of volledig het terrein, of kan er overgegaan worden tot een vrijgave bij afwezigheid van archeologische sporen. De modaliteiten van het verder vooronderzoek worden behandeld in het programma van maatregelen.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden te Dilbeek Stichelgatstraat (provincie Vlaams-Brabant), waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied is 7941m² groot en noordwest-zuidoost georiënteerd. Het heeft een quasi rechthoekige vorm, enkel in de noordoostelijke hoek is een kleine instulping aanwezig. Het plangebied is onbebouwd en in gebruik als weiland. Er bevinden zich geen obstakels (bvb. bomen, stalletjes,…) op het terrein.

Het plangebied is gelegen in een van oorsprong landelijke omgeving, die pas in de loop van de tweede helft van de 20ste eeuw ontwikkeld en bebouwd geraakte. Het terrein zelf bleef echter sinds ca. 1745 onbebouwd en in gebruik als landbouwgrond, mogelijk was een noordelijke strook bebost in de 18de eeuw. De laatste 30 jaar was het in gebruik als weiland. De Stichelgatstraat gaat minstens terug tot midden 18de eeuw. Het terrein is gelegen op een hogere microrug tussen lagere gronden ten noordwesten en ten zuidoosten, en kent een geleidelijke helling naar het zuidoosten. Het kent volgens de bodemkaart een (matig) droge leembodem met textuur B horizont. Recent proefsleuvenonderzoek uitgevoerd op gronden net ten westen van het plangebied, met eenzelfde landschappelijke en bodemkundige kenmerken, toonde aan dat door recente bodembewerking en erosie het grootste deel van de oorspronkelijke B-horizont verdwenen is en in de bouwvoor is opgenomen. Het archeologische niveau bevond zich hierdoor ondiep onder het maaiveld. Het sleuvenonderzoek uitgevoerd op de terreinen ten westen leverde een zeer lage densiteit aan sporen op, met een recente datering. Wel werden enkele aardewerkscherven uit de metaaltijden aangetroffen als losse vondst, wat de onderzoekers deed besluiten dat deze mogelijk wijzen op de aanwezigheid van sporen uit de metaaltijden in de nabije omgeving. Waarschijnlijk betreft het een locatie ten zuid(west)en of ten oosten van de centrale zone. Er vond in de directe omgeving geen andere relevant archeologisch onderzoek plaats; de andere gekende sites zijn middeleeuws van oorsprong en duiden bvb. op nog bestaande hoeves, een kasteel en een abdij. In de ruime omgeving werden recent echter een Romeins villadomein en enkele brandrestengraven opgegraven, die duiden op het belang van de regio in de Romeinse periode.

Het terrein zal verkaveld worden in 15 loten. 14 loten zullen dienen voor halfopen of gesloten bebouwing, die in de noordwestelijke en noordoostelijke zone van het plangebied zullen worden gebouwd. Op lot 15, in het zuidwesten, wordt een appartementsblok opgetrokken. Centraal wordt een L-vormige wegenis aangelegd, die in het zuidoosten aansluit op de Stichelgatstraat en in het zuidwesten op een bestaande wegenis van een recente verkaveling die ten westen van het plangebied is gelegen. Langsheen het oostelijke deel van de wegenis wordt een wadi uitgegraven. Rond de woningen en het appartementsgebouw worden tuinen voorzien. Er kan vanuit gegaan worden dat de bodem van het totale plangebied ernstig verstoord zal worden: het bouwrijp maken van de percelen, allerhande werfverkeer, het aanleggen van wegenis, nutsvoorzieningen en -leidingen en de wadi, het optrekken van de woningen en het appartementsblok, de omgevingsaanleg

en het inrichten van de tuinen kent een diepe impact in de bodem en kan nefast zijn voor eventueel aanwezige archeologische sporen en sites.

Het plangebied kent een bepaalde archeologische verwachting, niet laag maar ook niet zeer hoog: hoewel de hogere ligging, op droge gronden, ten opzichte van de lagere omgeving aantrekkelijk kan geweest zijn voor menselijke aanwezigheid, heeft het onderzoek op de aangrenzende percelen ten westen geen relevante archeologische sporen opgeleverd. Enkele scherven uit de metaaltijden duiden er evenwel op dat er mogelijk bewoning uit die periode in de nabijheid te verwachten is. Door het proefsleuvenonderzoek ten westen kon ook een beeld verkregen worden op de bodemopbouw. Hieruit bleek dat de bodem niet meer intact was en onderhevig is geweest aan erosie en bodembewerking, waardoor het archeologisch niveau ondiep onder het maaiveld was gelegen. Steentijdsites zijn door deze verstoorde bodemopbouw niet meer te verwachten. Gelet op de gelijkaardige bodemkundige kenmerken van het plangebied, zal het archeologisch niveau zich ook hier ondiep bevinden en zeker verstoord worden door de geplande werken. Gelet op het zo goed als ontbreken van gravend archeologisch onderzoek in de landelijke regio tussen de kernen van Groot-Bijgaarden en Dilbeek en de verhoogde kans op het aantreffen van een site met grondsporen uit de metaaltijden (die op heden nog niet zijn vastgesteld in de omgeving), zal een verder vooronderzoek zeker resulteren in kenniswinst. De gegevens verkregen bij het recent uitgevoerde proefsleuven-onderzoek ten westen zullen hierdoor kunnen aangevuld worden. De kosten-baten analyse zal bijgevolg positief uitvallen. Er dient dus verder vooronderzoek te gebeuren. Dit verder vooronderzoek dient te gebeuren in uitgesteld traject, aangezien de gronden pas worden verkaveld onder opschortende voorwaarde van het verkrijgen van een vergunning.

Het verder vooronderzoek bestaat uit een proefsleuvenonderzoek. De modaliteiten van dit verder vooronderzoek met ingreep in de bodem worden behandeld in het programma van maatregelen.

5. Bibliografie

- http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/
- http://www.geopunt.be/kaart
- http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/
- http://www.ngi.be/topomapviewer/
- https://cai.onroerenderfgoed.be/
- https://inventaris.onroerenderfgoed.be
- REYNS N. & CLEDA B., *Archeologisch vooronderzoek Dilbeek – Stichelgatstraat (Verkaveling Novus)*, 2014, Bornem (Rapporten All-Archeo bvba 215).

6. Bijlages

- Figurenlijst

Figuur 1 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2017 (bron: geopunt.be)..... 7
Figuur 2 Uittreksel uit het verkavelingsplan (bron: initiatiefnemer). 8
Figuur 3 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI). 9
Figuur 4 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI). 10
Figuur 5 Zicht op het kadasterplan met afbakening van het plangebied (bron: geopunt.be). 10
Figuur 6 Zicht op de bodemgebruikskaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)... 11
Figuur 7 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be). 12
Figuur 8 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel, meer in detail (bron: geopunt.be). 12
Figuur 9 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be). 13
Figuur 10 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV). 14
Figuur 11 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be). 15
Figuur 12 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be). 15
Figuur 13 Uitleg bij de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be). 16
Figuur 14 Uitsnede uit de Villaretkaart (1745-1748), met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). 18
Figuur 15 Uitsnede uit de Ferrariskaart, met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)..... 19
Figuur 16 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen, met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). 19
Figuur 17 Uitsnede uit de Poppkaart, met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)..... 20
Figuur 18 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen, met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be). 20
Figuur 19 Uitsnede uit de topografische kaart van 1891, met aanduiding van het plangebied (bron: cartesius.be en NGI). 21
Figuur 20 Uitsnede uit de topografische kaart van 1924 (bron: cartesius.be en NGI). 21
Figuur 21 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be)..... 22
Figuur 22 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be). 22
Figuur 23 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2000-2003 (bron: geopunt.be). 23
Figuur 24 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI). 25

Bijlage: Verkavelingsplan (bron: initiatiefnemer)

GEMEENTE DILBEEK

Verkaveling Stichelgatstraat
1700B33/V/S0 02 alternatief

Kad. nr. 173/03E2
Kad. nr. 173/03G2
Kad. nr. 173/03X
Kad. nr. 173/03W
Kad. nr. 173/03A2
Kad. nr. 173/03S
Kad. nr. 173/03P
Kad. nr. 113D23
Kad. nr. 113K23
Kad. nr. 113E23
Kad. nr. 113F23
Kad. nr. 36T
Kad. nr. 33B
Kad. nr. 32
Kad. nr. 33E
Kad. nr. 33C

±348m2
±187m2
±273m2
±279m2
±199m2
±320m2
±312m2
±210m2
±294m2
±294m2
±210m2
±294m2
±345m2

9
10
11
12
13
14
8
7
6
5
4
3
2
1
15
±2.541m2

±11,-
7,-
±12,40
±12,80
13,-
28,-
±25,90
±61,51
±61,45
±28,70
±4,4-
4,75

13cm Belgacoutzen ø400
93m Belgacoutzen ø400

STICHELGATSTRAAT

weiland

Schaal : 1/500